

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG. 410.2.4.2024

Pan Mirosław Młynarczyk
Prezes Zarządu
Schronisko Młodolino sp. z o.o.
Młodolino 1
66-520 Dobiegniew

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/093 - Zapobieganie bezdomności zwierząt domowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Schronisko Młodolino sp. z o.o. ¹ Młodolino 1, 66-520 Dobiegniew, dalej także <i>Spółka</i> .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mirosław Młynarczyk - Prezes Zarządu od 21 grudnia 2023 r. Poprzednio funkcję Prezesa Zarządu sprawowali: Michał Jakubik od 3 lutego 2023 r. do 25 października 2023 r. Grzegorz Torba od 25 października 2023 r. do 21 grudnia 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami oraz warunki jej realizacji. 2. Zapobieganie bezdomności zwierząt. 3. Finansowanie oraz rozliczanie zdarzeń z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2024 (do czasu zakończenia kontroli ²) z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres mających znaczenie dla badanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę Kontrolerzy	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze. 1. Dariusz Obierzyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/21/2024 z dnia 19 lutego 2024 r. 2. Anna Tronowicz główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/23/2024 z dnia 11 marca 2024 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Nr KRS 0001017407, NIP 2810102555, REGON 524371156.

² Tj. do 17 maja 2024 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Schronisko zapewniło opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, w szczególności podejmowało działania w celu zapobiegania bezdomności zwierząt, takie jak znakowanie, kastracja i sterylizacja, a środki otrzymane w ramach umowy z gminą wydatkowało zgodnie z przeznaczeniem.

Obiekty schroniska niespełniające w pełni wymogów prawa, na podstawie decyzji burmistrza oraz w związku z kontrolami Powiatowego Lekarza Weterynarii, stale dostosowywane były do obowiązujących wymagań w zakresie infrastruktury, lecz działania te prowadzono z opóźnieniem.

Schronisko wyposażono we wszystkie elementy infrastruktury, poza dostępem do wybiegu z trawnikiem o powierzchni nie mniejszej niż 100 m², wymagane przepisami prawa. Zwierzętom zapewniono opiekę weterynaryjną oraz całodobową opiekę, w tym w niedziele i święta, przez osoby, które nie zostały przeszkolone, a od stycznia 2024 r. nie zatrudniono ani nie zawarto umowy o świadczenie usług z osobą posiadającą wykształcenie w zawodzie technik weterynarii bądź wykształcenie wyższe na kierunku weterynaria lub zootechnika i co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w pracy ze zwierzętami, która odpowiadałaby za przestrzeganie przepisów w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz przepisów o ochronie zwierząt.

W 2023 r. nie prowadzono elektronicznej ewidencji *wyprowadzeń psów na wybieg lub spacer* oraz *wykazu zwierząt przebywających w schronisku*. Założony od 2024 r. wykaz zwierząt przebywających w schronisku, nie obejmował wszystkich zwierząt w nim przebywających oraz nie spełniał wszystkich wymagań formalnych⁵. Nie wydawano wypisów z wykazu zwierząt przebywających w schronisku w przypadku wydania psów do adopcji, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt⁶ (dalej rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.).

Zwierzętom nie zapewniono odpowiednich warunków karmienia oraz wybiegów lub spacerów nie rzadziej niż 2 razy w tygodniu. W okresie objętym kontrolą wszystkie zwierzęta przyjęte do schroniska odbyły kwarantannę, lecz z naruszeniem przepisów rozporządzenia część zwierząt nie została zaszczepiona lub szczepienie nastąpiło po terminie (22,5%). Zaniechano także poddania zwierząt zabiegom zwalczania pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych (67,7%). Schronisko prowadziło działalność polegającą na wylapywaniu bezdomnych zwierząt bez wymaganego zezwolenia na terenie 12 gmin, podczas gdy obowiązek w tym zakresie wynikał z art. 7 ust. 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁷. Mimo wymogu wynikającego z wewnętrznych uregulowań nie podpisano z wolontariuszami żadnych umów.

W zakresie działań dotyczących zapobiegania bezdomności, podejmowano skuteczne działania polegające na poszukiwaniu dla zwierząt nowych właścicieli, organizowano pokazy i przyjmowano wycieczki szkolne i seniorskie.

Z naruszeniem wewnętrznych uregulowań oraz zapisów umowy wynikających z gminą, schronisko pobierało nielegalne opłaty od nowych opiekunów. Ponadto nie

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Brak było: wagi aktualizowanej, co najmniej dwa razy w roku, informacji o kondycji zwierzęcia w dniu przyjęcia do schroniska, informacji o okresie kwarantanny zwierzęcia, informacji dotyczące przeprowadzonych u zwierzęcia szczepień i zabiegów diagnostycznych, leczniczych i profilaktycznych, w tym dotyczących zwalczania pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych oraz numeru kojca, w którym przebywa zwierzę, aktualizowanego po każdym przemieszczeniu zwierzęcia.

⁶ Dz.U. z 2022 r. poz. 175.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1469 ze zm.

zapewniło wyżywienia dwa razy dziennie, podczas gdy obowiązek w tym zakresie wynikał z umowy.

Schronisko prawidłowo rozliczało się z gminą, w szczególności w terminie i prawidłowej wysokości naliczało opłaty za pobyt i usługi weterynaryjne, w tym za szczepienia i odrobaczenia.

Podkreślenia wymaga, że w toku kontroli NIK podjęto bądź zadeklarowano realizację działań w celu usunięcia części ze stwierdzonych nieprawidłowości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami oraz warunki jej realizacji

Opis stanu faktycznego

1.1 Schronisko dla zwierząt zlokalizowane w Młodolinie 1, 66-520 Dobiegniew⁹, zgodnie z *Rejestrem podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną*¹⁰ w okresie objętym kontrolą było prowadzone przez:

– Madolin Group sp. z o.o. Młodolino 1, 66-520 Dobiegniew (weterynaryjny numer identyfikacyjny, dalej WNI 08063403) w okresie od 27 grudnia 2016 r. do 28 lutego 2023 r.;

– Schronisko Młodolino sp. z o.o.¹¹ (WNI 08063404), od 1 marca 2023 r. i nadal¹².

Działalność schroniska dla zwierząt była wykonywana w oparciu o nieruchomość położoną w obrębie Mierzęcina (Gmina Dobiegniew), obejmującą zabudowaną działkę nr 615 o powierzchni 0,7125 ha.

W 2023 r. 14 gmin¹³ na podstawie pisemnych umów powierzyło Spółce opiekę nad bezdomnymi zwierzętami lub inne zadania, np. odławianie/wyłapywanie bezdomnych zwierząt, sterylizację/kastrację zwierząt, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt lub usypianie ślepych miotów. Od stycznia 2024 r. było to 15 gmin¹⁴. W dwóch przypadkach w schronisku przebywały zwierzęta bezumownie - Spółka nie zawarła pisemnej umowy¹⁵ z:

a) Gminą Mirosławiec - w dniach 29, 30 i 31 grudnia 2023 r. przebywało w schronisku sześć zwierząt (trzy psy i trzy koty), podczas gdy umowa zawarta została w dniu 28 grudnia 2023 r. na okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.,

b) Gminą Nowogródek Pomorski w okresie od 1 lutego 2023 r. do 24 marca 2023 r. na terenie schroniska był jeden pies, podczas gdy gmina posiadała zawartą umowę z Madolin Group sp. z o.o., a podmiot Schronisko Młodolino sp. z o.o. istnieje od 3 lutego 2023 r.

Odległość pomiędzy schroniskiem a najdalej położoną gminą to: 126 km - Gmina Lubrza; 117 km - Gmina Rzepin; 97 km - Gmina Międzyrzecz; 91 km - Gmina Sulęcín;

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Schronisko jest położone 6 km od m. Dobiegniew, która jest siedzibą gminy.

¹⁰ <https://www.wetgiw.gov.pl/handel-eksport-import/rejestr-podmiotow-prowadzacych-dzialalnosc-nadzorowana>, działalność prowadzenie schronisk dla zwierząt [dostęp 15.05.2024 r.]

¹¹ Zgodnie z informacją z Krajowego Rejestru Sądowego od 3 lutego 2023 r.

¹² Na dzień zakończenia czynności kontrolnych, tj. 22 maja 2024 r.

¹³ [1] Gmina Bierzwnik, [2] Gmina Bogdaniec, [3] Gmina Człopa, [4] Gmina Deszczno, [5] Gmina Dobiegniew, [6] Gmina Kalisz Pomorski, [7] Gmina Lipiny, [8] Gmina Lubiszyn, [9] Gmina Lubrza, [10] Gmina Międzyrzecz, [11] Gmina Rzepin, [12] Gmina Santok, [13] Gmina Sulęcín, [14] Gmina Trzciel.

¹⁴ [1] Gmina Bierzwnik, [2] Gmina Bogdaniec, [3] Gmina Człopa, [4] Gmina Deszczno, [5] Gmina Dobiegniew, [6] Gmina Dolice, [7] Gmina Kalisz Pomorski, [8] Gmina Lipiny, [9] Gmina Lubiszyn, [10] Gmina Lubrza, [11] Gmina Mirosławiec, [12] Gmina Rzepin, [13] Gmina Santok, [14] Gmina Sulęcín - do 29 lutego 2024 r., [15] Gmina Trzciel. W trakcie kontroli NIK podpisano kolejne umowy z Gminą Przytoczna, Gminą Skwierzyna i Gminą Witnica.

¹⁵ W obu ww. przypadkach wystawiono faktury za pobyt w schronisku na kwoty odpowiednio 2.311,29 zł brutto i 918,39 zł brutto.

89 km - Gmina Trzciel. Najbliżej mają mieszkańcy Gminy Dobiegniew (6,1 km). Pozostałe odległości to od 17 km (Gmina Bierzwnik) do 73 km (Gmina Lubiszyn).

W okresie kontrolowanym tylko Gmina Santok przeprowadziła kontrolę w zakresie przebywania w schronisku zwierząt z terenu ich gminy, posiadanej dokumentacji, sprawdzenia kondycji i warunków, w jakich bytują wylapywane zwierzęta bezdomne. Z protokołu kontroli z 23 października 2023 r. wynikało, że ww. zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W okresie od 1 marca 2023 r. na czas nieokreślony Spółka zawarła umowę (nr 73/03/2023) z podmiotem prowadzącym działalność z siedzibą w Deszcznie, w zakresie wykonania usługi transportu i przekazania do utylizacji wszystkich ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego - materiału kategorii I, II w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego)¹⁶.

Ponadto schronisko odbierało padłe zwierzęta i przekazywało na zakład pośredni, o którym mowa w pkt 1.2. lit. c wystąpienia pokontrolnego. Spółka zawarła na okres od 10 maja 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. z Gminą Zwierzyn umowę (nr 19/2023) w zakresie realizacji wywozu i przetworzenia każdej ilości produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego - zwierząt padłych. Zamawiający (Gmina Zwierzyn) zobowiązała się płacić Odbiorcy surowca (Schronisko Młodolino sp. z o.o.) wynagrodzenie według stawek w podziale na interwencję (r/g - 175,51 zł brutto), interwencję (km - 1,81 zł), utylizację do 30 kg (w szt. - stawka 259,20 zł) i utylizację powyżej 30 kg (w kg - stawka 7,02 zł).

(akta kontroli str. 3, 67-70, 144-327, 328-329, 330-334, 343-347, 482-492, 695-706, 732-736)

1.2. Działalność Spółki została zgłoszona i objęta w całym okresie kontrolą nadzorem weterynaryjnym. Inspekcja Weterynaryjna decyzyjnie:

a) nr 02/sch/2023 z dnia 1 marca 2023 r. udzieliła schronisku pozwolenia na prowadzenie działalności schroniska dla zwierząt i nadała WNI 08063404;

b) nr 02/2023/rej.tr z dnia 1 marca 2023 r. stwierdziła spełnienie wymagań weterynaryjnych do prowadzenia działalności nadzorowanej w zakresie transportu zwierząt i nadała WNI 08062818;

c) nr 6/UPPZ/2023 z dnia 11 grudnia 2023 r. zatwierdziła zakład położony w Młodolinie 1 prowadzony przez Schronisko Młodolino sp. z o.o. do czynności pośrednich w zakresie zbioru, transportu, chłodzenia, mrożenia i składowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego kat. 1 padłe zwierzęta domowe i zwierzęta dzikie oraz nadała ww. zakładowi WNI 08067702.

Z przeprowadzonych kontroli Powiatowego Inspektoratu Weterynarii wynikało m.in., że:

a) w zakresie środka transportu¹⁷: schronisko posiadało sprzęt do czyszczenia i odkażania, a środek transportu skonstruowany był w sposób pozwalający na uniknięcie zranienia i cierpienia, w sposób chroniący zwierzęta od warunków atmosferycznych, pozwalający na utrzymanie czystości, i przeprowadzenie dezynfekcji, w sposób zabezpieczający przed ucieczką lub wypadnięciem, w sposób zapewniający oświetlenie, dostęp do zwierzęcia w przypadku kontroli i opieki, oznakowany w sposób jasny i widoczny wskazujący o obecności zwierząt;

b) w zakresie prowadzenia schroniska¹⁸: wskazano na ogrodzenia o wysokości mniejszej niż 170 cm, brak mat dezynfekcyjnych, brak wybiegu o powierzchni nie

¹⁶ Dz. U WE L 300 z dnia 14 listopada 2009 r.

¹⁷ Protokół kontroli nr 01/2023/tr.rej wraz załącznikiem nr 1 z 1 marca 2023 r., Protokół kontroli nr 01/231123/TR z 23 listopada 2023 r.

¹⁸ Protokół kontroli nr 01/2023/sch z 23 marca 2023 r.

mniejszej niż 100 m² z dostępem do trawnika i materiałów i przedmiotów absorbujących uwagę psa, brak zapewnienia każdemu psu wyjścia na wybieg lub spacer, brak pomieszczeń dla zwierząt (izolowanych chorych, lub podejrzanych o chorobę zakaźną, niekastrowanych samców i samic, zwierząt na kwarantannie, agresywnych, młodych oddzielonych od matek, samic z oseskami); brak dezynsekcji po każdym opuszczeniu pomieszczenia przez zwierzęta i nie rzadziej niż raz na dwa miesiące, brak wykazu zwierząt przebywających w schronisku, brak szczepienia kotów, przeciwko wściekliźnie i chorobom zakaźnym, co 12 miesięcy oraz aktualizacji tych szczepień, brak ewidencji wyprowadzenia psów na wybieg lub spacer wraz z danymi osób wyprowadzającymi, brak oznakowania psa i kota transponderem. W dniu 29 sierpnia 2013 r. przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, w której wskazano m.in. na konieczność dostarczenia wyników badań wody przeprowadzone przez laboratorium zatwierdzone przez PSSE;

- c) w zakresie prowadzenia schroniska¹⁹: wskazano na brak ewidencji wyprowadzenia psów na wybieg lub spacer. Z protokołu wynika m.in., że na moment kontroli w schronisku było 70 kojców dla psów o wymiarach 3m x 2m (wraz z powierzchnią podłogi budy), w których przebywały po dwa psy, 19 kojców dla psów o wymiarach 1,5mx2m (wraz z powierzchnią podłogi budy) - psy utrzymywane są pojedynczo, dwa kojce o wymiarach 3m x 3m (wraz z powierzchnią podłogi budy) w których maksymalnie przebywają trzy psy, 31 kojców do kwarantanny 3m x 1m (wraz z powierzchnią podłogi budy) w których psy utrzymywane są pojedynczo. maksymalnie przebywają trzy psy. W schronisku było również pięć pomieszczeń dla kotów, w tym cztery klatki zewnętrzne oraz jedno pomieszczenie w budynku. Ponadto podczas kontroli przypomniano o konieczności modernizacji kojców w związku ze zbliżającym się końcem okresu przejściowego i w związku z tym polecono do końca listopada 2023 r. przedłożyć PIW harmonogram prac modernizacyjnych kojców wraz z etapami ich realizacji.

(akta kontroli str. 71-72, 73-74, 75-78, 83-90, 96-104, 510-517)

1.3. Decyzją z 13 marca 2023 r. (sprawa: RKG.6140.2.2023.MK) Burmistrz Dobiegniewa zezwolił podmiotowi Schronisko Młodolino sp. z o.o. na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia schroniska dla bezdomnych zwierząt w miejscowości Młodolino 1. Zezwolenie wydane zostało na okres 10 lat, tj. do dnia 12 marca 2033 r. W ramach wymagań w zakresie jakości usług objętych ww. zezwoleniem wskazano m.in. na: dysponowanie atestowanym sprzętem do wylapywania i obozowania bezdomnych zwierząt, dysponowanie pojazdami przystosowanymi do transportu zwierząt, spełniającymi wymagania określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywę 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97²⁰, utrzymywanie pojazdów w odpowiednim stanie technicznym i sanitarnym, prowadzenie schroniska dla zwierząt zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt²¹ oraz uchwały nr XVI/101/16 Rady Miejskiej w Dobiegniewie z dnia 31 marca 2016 r.²², tj. zapewnienie zwierzętom przebywającym w schronisku odpowiedniego wyżywienia, dostępu do wody pitnej oraz całodobowej opieki weterynaryjnej, prowadzenie działalności będącej przedmiotem wniosku w sposób nie powodujący zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi, utrzymywanie obiektu schroniska w należytym stanie sanitarnym i technicznym,

¹⁹ Protokół kontroli nr 02/2023/sch z 9 listopada 2023 r.

²⁰ Dz. Urz. UE L 3 z 5 stycznia 2005 r., str. 1.

²¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 175.

²² Dz. U. Województwa Lubuskiego z 2016 r. poz. 730.

dysponowanie odpowiednio przeszkolonym personelem w liczbie gwarantującej stałe świadczenie usług.

Schronisko Młodolino sp. z o.o. prowadziło działalność z zakresu ochrony przed bezdomnymi zwierzętami (wylapywania bezdomnych zwierząt) na terenie wszystkich gmin, z którymi miało podpisane umowy.

Na rzecz Spółki zostały wydane pięć zezwoleń na wylapywanie bezdomnych zwierząt:

- a) decyzja wydana przez Burmistrza Dobiegniewa w dniu 13 marca 2023 r.²³,
- b) decyzja wydana przez Wójta Gminy Santok w dniu 25 marca 2023 r.²⁴,
- c) decyzja wydana przez Wójta Gminy Lubiszyn w dniu 22 listopada 2023 r.²⁵
- d) decyzja wydana przez Burmistrza Gminy Rzepin, w toku kontroli NIK, w dniu 4 kwietnia 2024 r.²⁶ oraz
- e) decyzja wydana przez Burmistrza Trzcianki, w toku kontroli NIK, w dniu 8 maja 2024 r.²⁷

W pozostałych przypadkach działalność ta była prowadzona bez wymaganych zezwoleń (na terenie 15 gmin), podczas gdy obowiązek uzyskania takiego zezwolenia wynika z art. 7 ust. 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 1.

(akta kontroli str. 79-82, 456-457, 458-463, 464-469, 551-553, 554-561, 562-567, 739-740, 741-746)

Burmistrz Dobiegniewa decyzją nr 15/2014 z dnia 6 maja 2014 r. ustalił warunki zabudowy i sposób zagospodarowania dla inwestycji polegającej na budowie schroniska dla bezdomnych zwierząt wraz z funkcją mieszkalną oraz niezbędną infrastrukturą techniczną²⁸. Pierwotnie, w ramach ww. decyzji ustalono możliwość budowy schroniska dla bezdomnych zwierząt (psów) w ilości do 60 szt. (co stanowiło 3 DJP), na wnioskowanym terenie. Natomiast decyzją nr 15a/2014 z 3 października 2014 r. Burmistrz ustalił możliwość budowy schroniska dla bezdomnych zwierząt w ilości do 250 szt. (co stanowiło 12,5 DJP).

Powiatowy Lekarz Weterynarii, dalej PLW, w 2023 r. w dokumentach kontrolnych (listy SPIWET) wskazywał:

- maksymalną liczbę zwierząt: 197 psy i 60 koty,
 - ogólną powierzchnię pomieszczeń dla zwierząt: 598 m² (psy) i 71 m² (koty),
- co oznacza że na jednego psa przypadało średnio 3 m² i 1,2 m², przy czym było to w okresie poprzedzającym wejściem w życie norm powierzchniowych przypadających na jedno zwierzę określonych w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.

Przeprowadzone w dniu 20 lutego 2024 r. oględziny wykazały, że na terenie schroniska przebywało 177 zwierząt, tj. 143 psy i 34 koty. Tym samym ww. wielkości nie zostały przekroczone.

Jednocześnie z wykazu zwierząt przebywających w schronisku wynikało, że na dzień oględzin było w nim 134 psy i 32 koty. Tym samym wykaz nie był prowadzony prawidłowo – szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 2.

(akta kontroli str. 22-28, 29-62, 63, 634-637)

4. W okresie objętym kontrolą, w szczególności w związku z nowymi wymogami dotyczącymi schroniska określonymi w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. oraz wejściem w życie od 27 stycznia 2024 r. norm powierzchniowych, określonych w załączniku do ww., wystąpiła konieczność przebudowy kojców. Oględziny przeprowadzone w dniu 12.03.2024 r. wykazały m.in.,

²³ Sprawa nr RKG.6140.1.2023.MK.

²⁴ Sprawa nr RRG.6140.9.2023.SSK.

²⁵ Sprawa nr RIT.6140.1.2023MS.

²⁶ Sprawa nr RGKŚI6140.41.2024.JS.

²⁷ Sprawa nr OŚ.6140.124.2024.

²⁸ Wniosek Prezesa Zarządu Fundacji Na Rzecz Zwierząt Altamira.

że brak było zapewnienia odpowiedniej powierzchni na jednego psa dla psów od 20 do 30 kg i powyżej 30 kg, podczas gdy obowiązek w tym zakresie wynikał z załącznika do rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., co opisano szerzej w pkt 1.5 i sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 3*.

PLW przypomniał podczas kontroli (w dniu 9 listopada 2023 r. - protokół kontroli nr 02/2023/sch) o konieczności modernizacji kojców w związku ze zbliżającym się końcem okresu przejściowego do dostosowania wymiarów kojców do wymagań zgodnych z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. PLW polecił do końca listopada 2023 r. przedstawić harmonogram prac modernizacyjnych wraz z etapami realizacji.

Pismem z 29 listopada 2023 r. Prezes Zarządu schroniska, poinformował PLW, że w związku z zaleceniami zawartymi w ww. protokole kontroli, zostały rozpoczęte prace modernizacyjne kojców. Jednocześnie poinformował PLW, że do końca okresu przejściowego, tj. do 27 stycznia 2024 r., kójce zostaną dostosowane do ww. wymagań.

Kontrola wykazała, że w tym terminie kojców nie dostosowano ww. do wymagań rozporządzenia z 2022 r. Należy jednak zauważyć, że z początkiem kwietnia 2024 r. rozpoczęto prace modernizacyjne kojców w tym celu.

Według Prezesa Zarządu, oszacowane w 2023 r. koszty remontów wyniosły 72.645 zł, natomiast koszty modernizacji obiektów 88.203 zł. W 2024 r. (I kw.) poniesione koszty wynosiły odpowiednio 11.592,70 zł i 66.784 zł.

Z pisemnych informacji udzielonych NIK przez Starostę Strzelecko-Drezdeneckiego oraz Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego (dalej: PINB) wynikało m.in., że działka nr 615 położona w obrębie ewidencyjnym Mierzęcin powstała w wyniku dokonanego w 2022 r. scalenia działek o numerach ewidencyjnych gruntu 402/1 i 402/2.

Dla działki o numerze ewidencyjnym 615 przyjęto jedno zgłoszenie (17 maja 2023 r.- Grzegorz T.) w zakresie budowy budynku rekreacji indywidualnej o powierzchni zabudowy 33,53 m². Natomiast dla działki o numerze ewidencyjnym 402/2 Starosta wydał dwie decyzje o pozwoleniu na budowę:

- w dniu 29 sierpnia 2014 r. dla Fundacji Na Rzecz Zwierząt *Altamira*²⁹ w zakresie budowy schroniska dla bezdomnych zwierząt wraz z funkcją mieszkalną, polegającą na: [1] rozbudowie istniejącego budynku mieszkalnego wraz z niezbędną przebudową i zmianą sposobu użytkowania na funkcję usługowo-mieszkalną, [2] budowie budynku usługowego schroniska z kojcami dla zwierząt, [3] budowie budynku gospodarczo-magazynowego, [4] budowie budynku gospodarczego, [5] budowie niezbędnej infrastruktury technicznej wraz z zagospodarowaniem terenu;

- w dniu 31 października 2014 r. dla Fundacji Na Rzecz Zwierząt *Altamira* w zakresie zmiany ww. decyzji dotyczącej zmiany konstrukcji fundamentów;

oraz przyjął trzy zgłoszenia zamiaru budowy/wykonania:

- w dniu 7 kwietnia 2015 r. na rzecz Fundacji Na Rzecz Zwierząt *Altamira* w zakresie ustawienia budynku administracyjno-mieszkalnego tymczasowego na 120 dni (do 5 września 2015 r.);

- w dniu 17 listopada 2015 r. na rzecz Fundacji Na Rzecz Zwierząt *Altamira* w zakresie budowy stróżówki oraz budynku mieszkalnego na okres 120 dni (od 20 grudnia 2015 r. do 19 kwietnia 2016 r. oraz wiaty i kójce dla psów);

- w dniu 4 sierpnia 2016 r. (na rzecz osoby fizycznej Grzegorz T.) w zakresie budowy budynku stróżówki oraz budynku mieszkalnego na okres 120 dni (od 5 września 2016 r. do 3 stycznia 2017 r.).

Z informacji PINB wynikało m.in., że w dniu 18 września 2014 r. wpłynęło do organu zawiadomienie o terminie rozpoczęcia budowy schroniska dla bezdomnych zwierząt

²⁹ KRS 0000448468 (rejestr przedsiębiorców, rejestr stowarzyszeń)

wraz z funkcją mieszkalną oraz niezbędną infrastrukturą techniczną na działce o numerze ewidencyjnym gruntu 402/2.

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego (PINB) nie stwierdził w swoich zasobach zawiadomień o zakończeniu robót budowlanych i decyzji o pozwoleniu na użytkowanie dla ww. nieruchomości.

Od 2019 r. PINB wielokrotnie podejmował próby skontrolowania ww. nieruchomości, jednak działania te okazywały się bezskuteczne z uwagi na niestawienie się podmiotów kontrolowanych na miejscu kontroli i nieudostępnienia terenu do kontroli.

(akta kontroli str. 110-120, 348-386, 426-451, 452-454, 455, 496)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że zgodnie z zapisami w umowie dzierżawy właściciel nieruchomości o jakichkolwiek nakładach i konieczności budowy nowych elementów i modernizacji, aby dostosować schronisko do nowych wymogów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i wsi jest na bieżąco informowany i nic się nie odbywa bez jego zgody, o czym dobitnie świadczy chociażby fakt, iż te wszystkie prace w ogóle nie byłyby możliwe, gdyby nie zakupił niezbędnych do tego materiałów za blisko 200.000 zł. Natomiast nie mamy tego na piśmie. Ponadto zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa Budowlanego tego typu obiekty jak budowane kojce nie wymagają ani pozwolenia na budowę, ani też nawet zgłoszenia.

(akta kontroli str. 622-629)

1.5. Przeprowadzone oględziny w zakresie elementów infrastruktury, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., wykazały m.in., że:

- a) teren, na którym jest zlokalizowane schronisko był monitorowany, miał utwardzone drogi komunikacyjne (§ 2 pkt 1 rozporządzenia);
- b) teren był zabezpieczony ogrodzeniem o wysokości, co najmniej 170 cm trwale związanym z gruntem, niemającym elementów stwarzających zagrożenie powstania urazów lub uszkodzeń ciała u zwierząt (§ 2 pkt 2 rozporządzenia), ogrodzenie uniemożliwiało przedostanie się zwierząt na zewnątrz;
- c) zapewniono kilka wybiegów oddzielonych zamykanymi przejściami o powierzchniach odpowiednio ok. 49,45 m², 53,32 m², 24 m², 66 m², 38,50 m², podczas gdy z przepisu wynika m.in., że w schronisku zapewnia się wybieg dla psów, o powierzchni nie mniejszej niż 100 m², z dostępem do trawnika oraz materiałów i przedmiotów absorbujących uwagę psów, pozwalający na socjalizację psów i realizację zachowań właściwych dla tego gatunku (§ 3 ust. 4-5), co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 4*;
- d) wyodrębniono określone pomieszczenia (§ 3 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia), do:
 - kwarantanny zwierząt przyjętych do schroniska,
 - wykonywania podstawowych zabiegów leczniczych, wyposażone m.in. w stół zabiegowy,
 - izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną zwierząt,
 - utrzymywania zwierząt zdrowych, w tym osobne pomieszczenie dla niekastrowanych samców i samic,
 - separacji zwierząt agresywnych,
 - utrzymywania samic z oseskami,
 - utrzymywania młodych oddzielonych od matek,oraz miejsca przechowywania: produktów leczniczych weterynaryjnych i wyrobów medycznych, karmy, środków dezynfekcyjnych, miejsca wydawania zwierząt ze schroniska, składowania odchodów zwierząt, a także urządzenie chłodnicze do czasowego przetrzymywania zwłok zwierząt przed przekazaniem ich do zakładu prowadzącego działalność w zakresie unieszkodliwiania zwłok zwierząt.

(akta kontroli str. 348-386)

1.6. Kontrola pomieszczeń, w których przebywały zwierzęta, utrzymywania czystości, warunków bytowania, w tym możliwości poruszania się czy dostępu do światła dziennego, zapewnienia karmy i dostępu do wody wykazała m.in., że:

- zwierzętom w pomieszczeniach (kojcach) zapewniono dostęp do światła dziennego, ochronę przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi,
- pomieszczenia i wybiegi były utrzymane w czystości, pomieszczenia przeznaczone do izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną zwierząt oraz kwarantanny zwierząt przyjętych do schroniska były dezynfekowane, po opuszczeniu pomieszczenia przez zwierzę (zgodnie z § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.). Brak było jednak dezynsekcji innych niż ww. pomieszczenia, nie rzadziej niż raz na miesiąc (§ 5 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.), co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 5;*
- generalnie zwierzęta były zdrowe i nie miały obrażeń. Stwierdzono pojedyncze przypadki wychudzenia, obfitego łupieżu, świądu, czy łzawiących oczu.
- nie wszystkie pomieszczenia, w których przebywały psy (17 pomieszczeń na 110 objętych kontrolą) spełniały wymogi dotyczące minimalnej powierzchni na jednego psa, co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 3.*

(akta kontroli str. 348-386)

Odnosnie przypadków wychudzenia, łupieżu, świądu czy łzawiących oczu psów, Prezes Zarządu wyjaśnił m.in., że niektóre psy (Lora i Bęben) straciły na wadze w wyniku choroby pasożytniczej, leczenie zakończyło się skutecznym efektem, a pies na dniach trafi do adopcji lub został adoptowany. W przypadku pozostałych zwierząt (np. Flap, Esmeralda, Lider, Lucek) były one w trakcie diagnostyki i leczenia i miały wystawione skierowania na badanie kału czy badania kliniczne. Śnieżka ma obfity kamień nazębny, co może być przyczyną wzmożonego wypływu z oczu, jeśli po sanacji jamy ustnej problem nie ustąpi, pies będzie miał wystawione skierowanie do okulisty. W przypadku nowo przybyłego zwierzęcia z przechowalni gminnych (np. Esmeralda) psa poddano zabiegom kosmetycznym, kąpieli i wyczesywaniu. W przypadku psa (Czort) było on po leczeniu, a jego waga po przybyciu do schroniska wynosiła 22,5 kg, obecnie 28 kg i nie przybiera na wadze, wystawiono skierowanie na badanie diagnostyczne USG. W przypadku kota (Czandra), przy przyjęciu stwierdzono ropień na łapie, wykonano badanie RTG, a podczas wizyt nie zaobserwowano ropiejących oczu.

Odnosnie sytuacji z psem, który wsadził głowę między szczeble ogrodzenia Prezes Zarządu wyjaśnił, że sytuacja jest monitorowana na bieżąco. Reagujemy docelowo na zgłaszane rozerwania siatki przez zwierzęta, czy potrzebę zagęszczenia między szczeblami ze względu na mały rozmiar zwierząt. W tym przypadku zamontowano gęstą siatkę na kojcu.

(akta kontroli str. 766-768)

1.7. Kontrola wykazała, że zwierzęta karmione były raz dziennie w godzinach rannych. W odniesieniu do części zwierząt przebywających w schronisku w trakcie oględzin w dniu 12.03.2024 r. stwierdzono: w pojedynczych przypadkach brak wody w miskach³⁰, niewystarczającą ilość karmy dla psów i brak zapasu karmy dla kotów oraz przeterminowane o rok przysmaki dla zwierząt. Ponadto zwierzęta z gminy Rzepin zgodnie z postanowieniami zawartej umowy miały być karmione co najmniej dwa razy dziennie, co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 6.*

(akta kontroli str. 348-386, 470-473)

1.8. Schronisko w 2023 r. prowadziło ewidencję wyprowadzeń psów na wybiegi lub spacer w wersji papierowej (zeszyt), natomiast od 2024 r. prowadzona jest w formie elektronicznej, co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 7.* Ewidencja elektroniczna, zgodnie z § 7 ust. 5-7 zawiera imię i nazwisko osoby wyprowadzającej psa na wybieg lub spacer, numer ewidencyjny psa oraz datę wyprowadzenia psa na wybieg lub spacer.

³⁰ W toku oględzin w dniu 12.03.2024 r. dotyczyło to psów: Wasyl, Moby Dick.

Kontrola wykazała, że brak było zapewnienia wyjścia na wybieg lub spacer dla wszystkich 21 analizowanych psów, podczas gdy z § 3 ust. 6 ww. rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., wynika m.in., że każdemu psu zapewnia się wyjście na wybieg lub spacer nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu, co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 8.*

(akta kontroli str. 497-505, 568-618)

1.9. Obiekt posiada monitoring. W schronisku zapewniono całodobową opiekę w godzinach pracy schroniska, a po godz. 15:30 w dni robocze sprawowanie opieki nad zwierzętami przejmują opiekun zwierząt, który pracuje na drugiej zmianie wspólnie ze współnikiem. Natomiast w dni wolne od pracy i święta opiekę sprawują dwóch pracowników na zasadzie sporządzonego grafiku dyżurów, za które odbierają sobie dni wolne.

Opieka nad zwierzętami sprawowana była przez sześciu pracowników. Dwie osoby³¹ ze schroniska przeszkolone zostały w 2019 r. w zakresie postępowania ze zwierzętami, w ramach szkolenia: *Zrozumienie psa - język ciała i wzajemna komunikacja*³². Wszyscy opiekunowie zwierząt nie zostali przeszkoleni w zakresie przepisów o ochronie zwierząt, a cztery osoby w zakresie postępowania ze zwierzętami - szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 9.*

Mimo obowiązku wynikającego z § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. (wszedł w życie od 27 stycznia 2024 r.), w schronisku nie zatrudniono ani nie zawarto umowy o świadczenie usług z osobą posiadającą wykształcenie w zawodzie technik weterynarii bądź wykształcenie wyższe na kierunku weterynaria lub zootechnika i co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w pracy ze zwierzętami, która odpowiadałaby za przestrzeganie przepisów w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz przepisów o ochronie zwierząt, co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 10.*

(akta kontroli str. 524-526, 619-621)

1.10. W dniu 1 lutego 2023 r. zawarta została umowa na czas nieokreślony z Gabinetem Weterynaryjnym z siedzibą w Gorzowie Wlkp. w zakresie leczenia zachowawczego i profilaktyki zwierząt (psów i kotów) oraz zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Zgodnie z cennikami na 2023 r i 2024 r. zabiegi obejmują sterylizację oraz kastrację zwierząt w zależności od wagi oraz szczepienia przeciwko wściekliźnie i chorobom zakaźnym. Ponadto określono koszt wizyty, do której należy doliczyć koszt paliwa wg aktualnych cen.

(akta kontroli str. 335-337)

Spółka podpisała porozumienie ze Specjalistyczną Przychodnią Weterynaryjną z siedzibą w Strzelcach Krajeńskich na okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. w zakresie obsługi wypadków z udziałem zwierząt z terenu Gminy Dobiegniew bez względu na zakres czasowy wystąpienia takiego zdarzenia. Prezes Zarządu wyjaśnił, iż w ramach tej umowy schronisko przejmuje opiekę nad tymi zwierzętami dopiero po odbiorze zwierząt z takiej kliniki.

(akta kontroli str. 638, 685-688)

Kontrola dokumentacji 31 zwierząt (psy i koty) wykazała, że zwierzętom przebywającym w Schronisko Młodolino sp. z o.o. w ramach opieki weterynaryjnej - o której mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie

³¹ Opiekun i pracownik administracyjno-biurowy.

³² Zaświadczenie nr 1/2009 z 9 maja 2019 r. i nr 3/2009 z 9 maja 2019 r. Tematyka warsztatów - teoria: [1] Rasy psów i „psy w typie rasy” - cechy zewnętrzne, [2] Przewidywane zachowanie. Różnice w charakterach w zależności od pochodzenia rasy, [3] Jak pies postrzega świat, otoczenie i nas, [4] Różnice w komunikacji - dlaczego psy nas nie rozumieją. Omówienie zachowań psów w zależności od określonych sytuacji, [5] Relacje człowieka na konkretne sytuacje. Dlaczego pies gryzie. Jak i kiedy pies ostrzega przed atakiem, [6] Zdobywanie zaufania u pasa. Konsekwencje przewodnika a zachowanie końcowe psa. Szkolenie czy wychowanie - łagodność czy twarde zasady - co jest lepsze dla psa. [7] Jak traktować psa w schronisku i jak powinien być traktowany po adopcji w nowym domu.

szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schroniska dla zwierząt z dnia 22 stycznia 2022 r. - zapewniono:

- a) kwarantannę, co najmniej przez 15 dni,
- b) kontrolę stanu zdrowia, za wyjątkiem 7 psów i kotów;
- c) szczepienia w zakresie wścieklizny lub chorób zakaźnych za wyjątkiem 8 zwierząt, w przypadku których dopuszczono do opóźnień w ich wykonaniu (6 psów) lub ich nie wykonano (1 pies i 1 kot);
- d) zwalczanie pasożytów zewnętrznych, za wyjątkiem 15 psów oraz 6 kotów w przypadku braku odrobaczenia na pasożyty zewnętrzne i wewnętrzne, co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 11.*

(akta kontroli str. 497-505, 540-550)

Zaniechania w ww. zakresie lub opóźnienia naruszają § 7 ust. 2 lit. a-c ww. rozporządzenia oraz art. 56 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Badanie dokumentacji dotyczącej 45 przypadków zwierząt³³, które w okresie objętym kontrolą padły lub zostały poddane eutanazji wykazało, że:

- we wszystkich przypadkach lekarz weterynarii wystawił świadectwo zgonu, w tym w 28 przypadkach wskazał przyczynę zgonu (wśród przyczyn zgonów i eutanazji były: choroby zakaźne, choroba nerek, objawy neurologiczne, zmiany w mózgu, białaczka, liczne rany ciała, przerzuty nowotworowe do płuc i kości, przewlekła niewydolność nerek, anemia, złamanie miednicy); w 17 przypadkach zwierząt³⁴, które padły w schronisku lekarz weterynarii nie wskazał przyczyny zgonu;
- zwłoki zwierząt zostały odebrane przez podmiot zewnętrzny, z którym schronisko miało podpisaną umowę w zakresie odbioru, transportu i utylizacji zwłok martwych zwierząt.

(akta kontroli str. 518-523, 540-550, 707-710)

1.11. W ramach pomocy w schronisku korzystano od momentu powstania Spółki z pomocy 6 wolontariuszy, jednak z nimi nie podpisano żadnych umów. Z regulaminu pracy schroniska wynika m.in., że w schronisku mogą pracować tylko wolontariusze, którzy mają ważne porozumienia wolontariackie zgodne z aktualnym zarządzeniem kierownika schroniska (dział IV pkt 11 regulaminu). Ponadto z Regulaminu wolontariatu wynika m.in., że do pracy w imieniu i dla schroniska w charakterze wolontariusza może przystąpić wyłącznie osoba spełniająca kryteria (np. wiek, rozmowa kwalifikacyjna, brak przeciwwskazań zdrowotnych do świadczenia pracy na rzecz schroniska) po zawarciu porozumienia (§ 1 ust. 1 i 2 regulaminu wolontariatu), co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 12.*

(akta kontroli str. 12-14, 524-526, 678-681)

1.12. W okresie od lutego 2023 r. do kwietnia 2024 r. Spółka wylapywała zwierzęta z terenu 15 gmin, a także posiadała pięć decyzji wydanych na okres 10 lat w zakresie wylapywania bezdomnych zwierząt, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone (opis powyżej w pkt 1.3):

Na podstawie próby 14 zwierząt, które przybyły do schroniska od momentu powstania Spółki ustalono, że: w przypadku zgłoszenia po godz. 15:30 dyżurujący pracownik, po przybyciu do schroniska, zabiera odpowiednie urządzenia i środki i udaje się na miejsce wskazane w zgłoszeniu. Ww. zwierzęta wylapywano z terenu Gminy: Bierzwnik, Bogdaniec, Człopa, Dobiegniew, Kalisz Pomorski, Lubiszyn, Lubrza.

W ramach urządzeń i środków do wylapywania korzystano m.in. z klatek kennelowych, klatek samolapek, poskromów, smyczy oraz posiadano zapewnioną opiekę weterynaryjną. Zwierzęta transportowane były do schroniska pojazdami spełniającymi wymagania weterynaryjne do prowadzenia działalności w zakresie

³³ Wskaźnik śmiertelności w schronisku na koniec 2023 r. w przypadków psów wynosił - 5%, a w przypadku kotów - 20,7%.

³⁴ 4 przypadki eutanazji i 13 przypadków zgonów.

transportu zwierząt, a wylapane zwierzęta trafiały do schroniska. Czas od zgłoszenia do zakończenia wylapania zwierząt wynosił od 1 do 3,5 godzin.

(akta kontroli str. 753-765, 769-771)

13. Nie stwierdzono, aby Spółka prowadziła hotel, przytulisko lub inne miejsce czasowego przetrzymywania zwierząt.

(akta kontroli str. 493-495, 524-526)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Schronisko Młodolino sp. z o.o. prowadziło działalność polegającą na wylapywaniu bezdomnych zwierząt bez wymaganego zezwolenia na terenie 15 gmin, podczas gdy obowiązek w tym zakresie wynikał z art. 7 ust. 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Na dzień 17 maja 2024 r. Spółka uzyskała przedmiotowe zezwolenia wydane przez Burmistrza Dobiegniewa Wójta Gminy Santok, Wójta Gminy Lubiszyn, Burmistrza Rzepina i Burmistrza Trzcianki.

(akta kontroli str. 456-457, 458-463, 464-469, 739-740, 741-746)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że *ponieważ spółka przejęła prowadzenie schroniska od poprzedniego podmiotu wraz z cesją zawartych umów mogło powstać niedopatrzenie w tej kwestii, szczególnie że Spółka z własnej inicjatywy informowała niektóre Gminy o konieczności wydania takich decyzji. Mając powyższe na uwadze Zarząd Spółki wystąpił z wnioskami do pozostałych Gmin z którymi współpracujemy o uzupełnienie decyzji do końca czerwca 2024 r.*

(akta kontroli str. 622-629)

2. Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. w schronisku prowadzi się wykaz zwierząt przebywających w schronisku. Przeprowadzone w dniu 20 lutego 2024 r. oględziny wykazały, że na terenie schroniska przebywało 177 zwierząt, tj. 143 psy i 34 koty. Jednocześnie z wykazu zwierząt przebywających w schronisku wynikało, że na dzień oględzin było 134 psy i 32 koty. Z wyjaśnień pracownika administracyjno-biurowego³⁵ wynika, że przyczyną występujących różnic były przebywające na terenie schroniska zwierzęta należące do Fundacji Altamira.

NIK zauważyła, że zgodnie z § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia wykaz powinien obejmować zwierzęta przebywające w schronisku. Schronisko dla zwierząt to miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi spełniające warunki określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt³⁶ (art. 4 pkt 25 ustawy o ochronie zwierząt).

(akta kontroli str. 22-28, 29-62, 63, 634-637)

Pracownik administracyjno-biurowy wyjaśnił, że *brak ujęcie w wykazie elektronicznym zwierząt (program ALTA 2.0), psów i kotów należących do Fundacji Na Rzecz Zwierząt Altamira, wynikało z braku wiedzy w tym zakresie. Traktuję schronisko jako osobny podmiot i Fundację Na Rzecz Zwierząt Altamira jako osobny podmiot, a program dotyczy zwierząt ze schroniska. Nie ma w nim zwierząt Fundacji. Wykaz zwierząt Fundacji prowadzę w programie Excel. Po otrzymaniu polecenia od Prezesa Zarządu Schroniska zwierzęta te zostaną wprowadzone do ewidencji elektronicznej prowadzonej w programie ALTA 2.0.*

Prezes Zarządu wyjaśnił, że *Schronisko od początku współpracuje nieodpłatnie z Fundacją Altamira przy prowadzeniu schroniska, głównie w sferze adopcji będących pod naszą opieką zwierząt. Właśnie pod jej opieką pozostają te zwierzęta, które robią różnicę w wykazie zwierząt. Generalnie są to zwierzęta, które były poprzednio zwierzętami schroniskowymi i pozostały po tym jak dwie gminy zrezygnowały ze współpracy z naszym schroniskiem. Ponieważ wobec negatywnych opinii od szerokiej*

³⁵ Zgodnie z zakresem czynności pracownik odpowiada za prowadzenie na bieżąco wszelkich niezbędnych przepisami i wewnętrznymi regulaminami rejestrów.

³⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1075.

rzeczy wolontariuszy o nowym schronisku do którego miały trafić zwierzęta fundacja Altamira zdecydowała się przejąć na siebie te zwierzęta i brała czynny udział przy udziale i ogromnym zaangażowaniu wolontariuszy w akcji adopcyjnej tych zwierząt. Niestety zostało jeszcze parę zwierząt, mimo iż fundacja nieustannie prowadzi działania mające na celu znalezienia również im domów. Faktem jest że schronisko nie prowadziło ewidencji tych zwierząt ponieważ nie podlegały one już pod żadną gminę, a przebywają na mocy wewnętrznej umowy schroniska z fundacją Altamira i nie generują żadnych kosztów dla gmin. Schronisko prowadziło tylko ewidencję zwierząt, które są aktualnie własnością gmin. Ponieważ zwrócono nam uwagę, iż powinniśmy jednak prowadzić również taką ewidencję przez schronisko, poinformowałem już programistę, który napisał program do obsługi naszego schroniska z prośbą o uzupełnienie programu również o taką ewidencję. Obiecano mi, że do końca czerwca powinna być już gotowa modyfikacja programu w tym zakresie.

(akta kontroli str. 634-637, 750, 751-752)

3. Schronisko nie zapewniło minimalnej powierzchni na jednego psa lub minimalnej powierzchni dodatkowej dla kolejnego psa, podczas gdy obowiązek w tym zakresie wynikał z załącznika do rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. Minimalna powierzchnia dla jednego psa, z wyjątkiem powierzchni zajętej przez legowisko lub budę, dla psów o wadze: poniżej 20 kg, od 20 do 30 kg, a następnie powyżej 30 kg wynosi odpowiednio: 4 m², 6 m² i 8 m², a minimalna powierzchnia dodatkowa na każdego kolejnego psa w przypadku utrzymywania w grupie – odpowiednio 2 m², 3 m² i 4 m².

W toku oględzin prowadzonych w dniu 12.03.2024 r. stwierdzono niespełnienie ww. wymagań w 17 kojcach, tj.:

- a) budynek „Trójka” kojce nr 80 (trzy psy: Friko³⁷, Rufin - 26 kg i Bieduś - 9 kg) o wymiarach 310 cm x 200 cm (6,2 m²), pomniejszona o powierzchnię zajmowaną przez dwie budy o wymiarach 77 cm x 100 cm (razem 1,54 m²). Powierzchnia 4,66 m² dla trzech psów;
- b) budynek „Przy budynku” kojce nr 73 (Mandarynka - 20 kg, Andron - 16 kg), nr 74 (Bryza - 16 kg, Boyer - 17 kg), nr 75 (Bufo - 23 kg, Hera - 22 kg), nr 76 (Kobalt - 25 kg, Amfa - 27 kg). Każdy z czterech kojców o wymiarach 310 cm x 200 cm (6,2 m²), w których po dwie budy o wymiarach 77 cm x 100 cm (razem 1,54 m²). Powierzchnia 4,66 m² dla dwóch psów w każdym z pięciu kojców;
- c) budynek „Główne” - kojce Nr 2 IZ (trzy psy: Chicken - 15 kg, Dzida - 11 kg, Kogut - 7 kg, a dwie budy), nr 5 IZ (pies: Wasyl - 30 kg), nr 5 (Lora - 20 kg), po jednym psie w każdym kojcu: pies Hipek - 28 kg, pies Czort - 26 kg, pies Flip - 45 kg, pies Lider - 21 kg, pies Hilton - 26 kg, pies Flap - 26 kg. Każdy z kojców miał wymiary 310 cm x 200 cm (6,2 m²), w których znajdowały się po dwie budy o wymiarach 75 cm x 100 cm (razem 1,50 m²), tym samym powierzchnia dla psa/psów wynosiła 4,7 m² w każdym kojcu,
- d) budynek „Kwarantanna” w kojcu o wymiarach 230 cm x 200 cm (4,6 m²), w tym buda o wymiarach 76 cm x 110 cm (0,84 m²), co daje powierzchnię 3,76 m² dla psa w kojcu. Przebywały w nim dwa psy (Esmeralda - 25 kg i Hanys - 25 kg), co stanowiło niewystarczającą powierzchnię nawet na jednego psa;
- e) budynek „Stara kwarantanna” w kojcach przeływały po dwa psy, tj. nr 57 (dwa psy: Jeżyk - 10 kg, Vito - 12 kg), nr 59 (Betowen - 12 kg, Maskarada - 10 kg). Ww. kojce o wymiarach 310 cm x 200 cm (6,2 m²), w tym dwie budy o wymiarach 77 cm x 100 cm (każda 0,77 m²), razem 1,54 m², zapewniały psom powierzchnię 4,66 m² dla jednego psa w każdym kojcu.

Spośród wszystkich ww. powierzchnia dostępna dla psów z wyłączeniem bud wynosiła od 3,77 m² do 4,7 m², w tym:

- jeden kojec o powierzchni poniżej 4 m² niezapewniający prawidłowej powierzchni nawet dla małego psa (o wadze poniżej 20 kg),

³⁷ Pies należący do Fundacji

- w pozostałych 16 kojcach o powierzchni powyżej 4 m² do 4,7 m², przebywały psy o wadze od 20 kg i więcej lub w grupach (nawet trzy psy), co powodowało, że wymogi dotyczące minimalnej powierzchni dodatkowej dla każdego kolejnego psa nie zostały spełnione.

O konieczności modernizacji kojców w związku ze zbliżającym się końcem okresu przejściowego do dostosowania wymiarów kojców do wymagań zgodnych z załącznikiem do rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. wspomniał podczas kontroli (w dniu 9 listopada 2023 r.) PLW, który polecił do końca listopada 2023 r. przedstawić harmonogram prac modernizacyjnych wraz z etapami realizacji.

Pismem z 29 listopada 2023 r. Prezes Zarządu schroniska, poinformował PLW, że w związku z zaleceniami zawartymi w ww. protokole kontroli, że zostały rozpoczęte prace modernizacyjne kojców. Jednocześnie poinformował PLW, że do końca okresu przejściowego, tj. do 27 stycznia 2024 r. kójce zostaną dostosowane do ww. wymagań.

Na początku kwietnia 2024 r. rozpoczęto prace modernizacyjne kojców, celem dostosowania ich do wymogów załącznika do rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.

(akta kontroli str. 110-121, 348-386, 455, 630-632)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że zgodnie z planem do 27 stycznia 2024 r. zakończono modernizację 36 kojców, które miały 3 m² i na koniec 2022 r. przewyższały obowiązujące normy o 50%, a od stycznia już nie spełniały norm zgodnie z nowym rozporządzeniem. Co do kójca dla psów od 20-30 kg i pow. 30 kg trwają prace, które zostaną zakończone do końca maja 2024 r. Niestety jak nie wiadomo o co chodzi, to chodzi o pieniądze i tylko dzięki właścicielowi nieruchomości, którą Spółka dzierżawi i prowadzi na niej schronisko, który zakupił materiały do budowy i modernizacji kojców było to możliwe, przy czym Spółka z tego tytułu i tak ponosi znaczne koszty w granicach 20.000 zł miesięcznie, a ponieważ nie ma skąd pozyskać niezbędnych środków wykonuje nałożone zobowiązania kosztem zadłużenia się u właściciela nieruchomości z tytułu opłat za dzierżawę.

(akta kontroli str. 622-629)

4. Mimo obowiązku wynikającego z § 3 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., brak było wybiegu o powierzchni nie mniejszej niż 100 m² z dostępem do trawnika. Na terenie schroniska są mniejsze osobne lub podzielony wybieg, w tym na jednym z nich jest trawnik o wymiarach około 4,80 m x 1,50 m.

(akta kontroli str. 348-386, 630-632)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że na terenie schroniska jest jeden wybieg, który spełnia wymagania, z tym, że jest dzielony na dwa ze względów praktycznych, aby zapewnić większej liczbie wyjście na wybieg, np. przy pracach porządkowych na kojcach. Od paru lat właściciel nieruchomości zabiegał o dokupienie od Agencji Rolnej dodatkowego terenu wokół schroniska, między innymi na ten cel i dopiero w zeszłym tygodniu dostał ustną zgodę Agencji na sprzedanie dodatkowej działki o pow. 2 ha. Po zakończeniu formalności myślimy, że w ciągu trzech miesięcy będziemy mieli przynajmniej parę nowych wybiegów o pow. ponad 100 m².

(akta kontroli str. 622-629)

5. W schronisku nie prowadzono dezynsekcji pomieszczeń innych niż pomieszczenia przeznaczone do izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną zwierząt, a także kwarantanny zwierząt przyjętych do schroniska³⁸), nie rzadziej niż raz na miesiąc. Tym samym naruszono obowiązek wynikający z § 5 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.

³⁸ Pomieszczenia, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b i d rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych, które należy dezynfekować po każdym opuszczeniu pomieszczenia przez zwierzę.

(akta kontroli str. 348-386, 524-526)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że (...) nie neguję, iż mogą być jakieś niedociągnięcia, które wynikają czasami ze spiętrzenia się innych prac na schronisku, ograniczonym personelem jak również, czasami też ograniczonymi środkami, które nie starczą na wszystko i trzeba cały czas dokonywać wyborów, na co są potrzebne w pierwszej kolejności.

(akta kontroli str. 622-629)

6. Zwierzęta przebywające w schronisku karmione były raz dziennie. W odniesieniu do części zwierząt w trakcie oględzin w dniu 12.03.2024 r. stwierdzono: w pojedynczych przypadkach - brak wody w miskach³⁹, niewystarczającą ilość karmy dla psów i brak zapasu karmy dla kotów oraz przeterminowane o rok przysmaki dla zwierząt⁴⁰. Zgodnie z §3 ust. 1 pkt 2 lit b, § 4 ust. 7 i 9 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. w schronisku powinien znajdować się zapas karmy umożliwiający, co najmniej przez 7 dni, zaspokojenie potrzeb żywnościowych zwierząt przebywających w schronisku, chyba że jest zachowana ciągłość dostawy karmy, zwierzęta w schronisku karmi się, co najmniej raz dziennie karmą właściwą dla danego gatunku zwierząt oraz zapewnia się im stały dostęp do wody spełniającej wymagania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Karmienie zwierząt raz dziennie naruszało jednak postanowienia umowy zawartej z Gminą Rzepin⁴¹ stanowiące, że Schronisko Młodolino sp. z o.o. w ramach całodobowej opieki zapewni wyżywienie zwierząt minimum dwa razy dziennie odpowiednią karmą (§ 1 ust. 2 pkt 5 lit b umowy).

(akta kontroli str. 282-286, 348-386, 470-473)

Prezes Zarządu wyjaśnił, to fakt iż, w jeden dzień od rana nie było karmy dla kotów, dlatego, że pracownicy poinformowali o tym fakcie w ostatniej chwili. Jednak w trybie awaryjnym jeszcze tego samego dnia tylko po południu karma została dostarczona. Tak jak mówią przepisy, jak również zalecenia lekarskie wystarczające jest karmienie jeden raz dziennie i określone są w zależności od wagi odpowiednie normy określające ilość karmy. Tak też jest w schronisku. W schronisku standardowo karmimy zwierzęta karmą jednej firmy Husse o odpowiedniej zawartości niezbędnych składników odżywczych. W szczególnych przypadkach po konsultacjach z lekarzem i według jego zaleceń podawana jest specjalistyczna karma w zależności od wskazanego schorzenia dla konkretnych osobników.

I dalej z wyjaśnień Prezesa Zarządu wynika m.in., że dzięki długoletniej współpracy z przedstawicielem dostawcy mam taką możliwość, że mogę załatwić na cito parę worków karmy w razie konieczności, np. z powodu nie powiadomienia przez pracowników na czas o możliwym powstaniu braku przed planowaną dostawą. Tak samo wykonuję czasami przedpłatę na karmę a faktura zostaje wystawiona dopiero po całkowitej spłacie dostawy. Ponadto wyjaśniam, że jeżeli chodzi o zamieszanie z karmą dla kotów, to faktycznie karma została dostarczona przeze mnie osobiście 12 marca br., a widnieje na dostawie zgodnie z zamówieniem w dniu 19 marca 2024 r.

Przeprowadzone w dniu 25 marca 2024 r. kolejne oględziny, wykazały m.in., że w tym dniu były już dwa worki karmy dla kotów. Karma dostarczona została 19 marca 2024 r.: dla psów Husse PRO 15 kg (BASIC) - 63 worki i dla kotów Husse PRO KATT 15 kg - dwa worki. Z dokumentów WZ wynika, że karma dla psów i kotów odebrana została przez pracownika Spółki w dniu 26 lutego 2024 r.⁴², a następnie 19 marca 2024 r.⁴³

(akta kontroli str. 622-629, 773-774)

³⁹ W toku oględzin, w dniu 12 marca 2024 r. dotyczyło to psów Wasyl, Moby Dick.

⁴⁰ Termin ważności upłynął w lutym i marcu 2023 r.

⁴¹ Umowa nr 42/2023 z 4 maja 2023 r.

⁴² Dokument WZ/2293/2024 z 22 lutego 2024 r.

⁴³ Dokument WZ/3204/2024 z 15 marca 2024 r.

Ponadto pracownik administracyjno-biurowy wyjaśnił m.in., że zamawiane są 2-3 worki karmy dla kotów co 2,5-3 tygodnie, a koty karmione są również, co drugi dzień karmą moką, więc ciężko jest oszacować stałe zużycie karmy suchej.

(akta kontroli str. 772)

7. W 2023 r. ewidencję wyprowadzeń psów na wybiegi lub spacerów prowadzono papierowo (zeszyt), tj. niezgodnie z § 7 ust. 7 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., stanowiącym że ww. ewidencję prowadzi się w formie elektronicznej, z możliwością sporządzenia wydruku. Dopiero od 2024 r. ewidencja prowadzona była w formie elektronicznej.

(akta kontroli str. 568-618)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że z tego co mi wiadomo cały czas trwają prace modernizacyjne zarówno strony internetowej jak i programu, na którym pracuje schronisko. Ponadto aby wprowadzić dane do elektronicznego systemu trzeba i tak najpierw mieć wersję papierową (informacje od opiekunów zwierząt). Przejściowo wprowadziliśmy wersję uproszczoną w formie arkusza Excel. Prace nad wprowadzeniem tego do programu cały czas trwają.

(akta kontroli str. 622-629)

8. Badanie opieki nad 21 psami w okresie marzec - grudzień 2023 r. oraz styczeń - kwiecień 2024 r. w oparciu o ww. ewidencję wykazało, że prowadzący schronisko nie zapewnił wyjść na wybieg lub spacer dla wszystkich psów, podczas gdy z § 3 ust. 6 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., wynika m.in., że każdemu psu zapewnia się wyjście na wybieg lub spacer nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu.

(akta kontroli str. 497-505, 568-618)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że generalnie psy są wyprowadzane i na wybiegi, i na spacer. Owszem są przypadki, iż mogą występować sytuacje, że nie jest to dostatecznie odnotowane, gdyż od gości przyjeżdżających, aby wyprowadzać pieski nie mamy możliwości wyegzekwować aby wpisywali się do rejestru, poza tym są pieski wylęknione, schorowane, które ze względów, czy to medycznych czy też behawioralnych nie są dostatecznie często wyprowadzane. Ma też na to wpływ pośrednio ograniczona ilość personelu, a to za względu na brak środków.

(akta kontroli str. 622-629)

9. Brak było w 2023 r. i 2024 r. (I kw.) przeszkolenia osób w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz przepisami o ochronie zwierząt, podczas gdy z § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. wynika m.in., że zgodnie z powołanymi przepisami zwierzętom przebywającym w schronisku zapewnia się całodobową opiekę – w godzinach pracy schroniska, nie mniej niż przez 8 godzin, sprawowaną przez osobę przeszkoloną w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz przepisów o ochronie zwierząt, a poza tymi godzinami zapewnianą przez przyjęte w tym schronisku środki organizacyjne lub techniczne

Ponadto z regulaminu pracy Schroniska wynika m.in., że wszyscy pracownicy Schroniska muszą zapoznać się z obowiązującą ustawą o ochronie zwierząt oraz wszyscy pracownicy muszą być przeszkoleni w zakresie przestrzegania przepisów BHP, ze szczególnym uwzględnieniem pracy ze zwierzętami (dział IV. Obowiązki i zadania personelu schroniska, pkt 7 i pkt 9). W regulaminie lub innych dokumentach schroniska nie określono sposobu przeprowadzenia szkolenia, czasu na przeprowadzenie szkolenia, czy sposobu egzekwowania ww. obowiązku.

Z przedłożonych w trakcie kontroli NIK zaświadczeń wynika m.in., że pracownicy posiadali tylko szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy przeprowadzone w dniach 1 lutego 2023 r. (czterech pracowników), 13 lutego 2023 r. (jeden pracownik) i 31 marca 2023 r. (jeden pracownik). Pracownicy oświadczyli, że zapoznali się z przepisami BHP z zakresu Kodeksu Pracy, i tak odnośnie: [1] art. 108 - sankcji za nieprzestrzeganie przepisów BHP, [2] art. 211 - obowiązki pracownika z zakresu BHP, [3] art. 212 - stosowania ochrony indywidualnej, [4] art. 237 - zakazu

dopuszczenia przez pracodawcę pracownika do pracy bez środków ochrony oraz odzieży i obuwia roboczego.

(akta kontroli str. 4-11, 524-526, 619-621)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że *personel schroniska jest na bieżąco szkolony. I tak cały personel schroniska jest zapoznany z przepisami Ustawy o ochronie zwierząt. Posiada również niezbędne wymagane przepisami szkolenie BHP, jak również poddawany jest specjalistycznemu szkoleniu dotyczącemu obchodzenia się ze zwierzętami w zakresie behawiorystycznym przez posiadającą w tym zakresie wymagane do tego typu szkoleń pozwolenia. Jeszcze w tym półroczu planowane jest też kolejne szkolenie w tym zakresie gdyż powoduje tą konieczność rotacja pracowników.*

(akta kontroli str. 622-629)

Kontrolerowi NIK nie przedstawiono zaświadczeń o szkoleniu z zakresu ustawy o ochronie zwierząt.

Zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych⁴⁴ osoba, która ukończyła określoną formę kształcenia, otrzymuje zaświadczenie.

10. Mimo obowiązku wynikającego z § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. (wszedł w życie od 27 stycznia 2024 r.), w schronisku nie zatrudniono ani nie zawarto umowy o świadczenie usług z osobą posiadającą wykształcenie w zawodzie technik weterynarii bądź wykształcenie wyższe na kierunku weterynaria lub zootechnika i co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w pracy ze zwierzętami, która odpowiadałaby za przestrzeganie przepisów w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz przepisów o ochronie zwierząt.

(akta kontroli str. 524-526)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że *z bardzo prostej przyczyny nie zawarto dotychczas umowy o pracę z technikiem weterynarii, gdyż schronisko nie ma na to środków. Niestety Młodolino nie może konkurować z miastami typu Gorzów Wlkp., Piła, itd., gdzie dostępność ludzi w tym specyficznym zawodzie jest na pewno większa, a poza tym ponoszenie dodatkowych kosztów z tytułu dojazdów, lub zakwaterowania, w ogóle nie wchodzi w rachubę, gdyż i tak na chwilę obecną koszty wynagrodzeń, wraz z pozostałymi obciążeniami pracowników przekraczają na chwilę obecną ponad 1/3 wszystkich kosztów schroniska. Na chwilę obecną w razie konieczności korzystamy z pomocy właściciela nieruchomości, który jest z wykształcenia technikiem weterynarii i zootechnikiem.*

Ww. wyjaśnienia pozostają w sprzeczności z dokumentami schroniska. Nie stwierdzono dokumentów, zwłaszcza o charakterze finansowo-księgowym (umowa o pracę i o świadczenie usług są umowami odpłatnymi), z których wynikałoby, aby właściciel nieruchomości świadczył na rzecz schroniska usługi w zakresie obowiązków wynikających z rozporządzenia.

(akta kontroli str. 622-629)

11. Kontrola dokumentacji 31 zwierząt (psów i kotów) wykazała, że zwierzętom przebywającym w Schronisko Młodolino sp. z o.o. w ramach opieki weterynaryjnej - o której mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schroniska dla zwierząt z dnia 22 stycznia 2022 r. - nie zapewniono:

- a) kontroli stanu zdrowia, w dokumentacji brak było zapisów w tym zakresie, podczas gdy obowiązek wynika z § 7 ust. 2 lit. a ww. rozporządzenia (dotyczy m.in. psów: Andron, Lucek, Dzida oraz kotów: Puma);
- b) szczepień w zakresie wścieklizny lub chorób zakaźnych lub dopuszczono do opóźnień w ich wykonaniu, podczas gdy obowiązek wynika z § 7 ust. 2 lit. b ww.

⁴⁴ Dz. U. Nr 31, poz. 216 ze zm.

rozporządzenia (dotyczy m.in. psów: Andron, Mandarynka, Czort, Hanys, Dzida, Segal, Bary; kot: Ashley);

- c) zwalczania pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych, podczas gdy obowiązek wynika z § 7 ust. 2 litera „c” rozporządzenia (dotyczy m.in. psów: Mandarynka, Kobalt, Amfa, Śnieżka, Hipek, Lora, Czort, Flip, Hilton, Flap, Toro, Esmeralda, Hanys, Dzida, Segal; kot: Ashley, Bacardi, Mruczaj, Balanga, Puma, Rekin).

Zgodnie z art. 56 ustawy o ochronie zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt z dnia 11 marca 2004 r., ochronne szczepienie przeciwko wściekliznie przeprowadza się dla psów powyżej 3. miesiąca życia na obszarze całego kraju, a posiadacze psów są obowiązani zaszczepić psy przeciwko wściekliznie w terminie 30 dni od dnia ukończenia przez psa 3. miesiąca życia, a następnie nie rzadziej niż, co 12 miesięcy od dnia ostatniego szczepienia. Szczepień tych dokonują lekarze weterynarii świadczący usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt.

Wszystkie zwierzęta odbyły wymaganą przepisami kwarantannę.

(akta kontroli str. 497-505, 540-550)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że mogły wystąpić uchybienia w postaci niedotrzymania terminów, czy braku wpisów o wykonanych czynnościach wynikających z faktu iż schroniska nie stać na zatrudnienie na etacie lekarza weterynarii, który byłby w każdy dzień. Czasami brakowało też środków na zakup niezbędnych zabiegów aby wykonać je w wymaganych terminach, ale były one zawsze wykonywane, bo zdrowie naszych podopiecznych zawsze było na pierwszym miejscu. Podane w pytaniu przypadki zostały już zgłoszone personelowi do uzupełnienia na cito.

(akta kontroli str. 622-629)

12. W ramach pomocy w schronisku korzystano od kilku lat z wolontariuszy, jednak z nimi nie podpisano żadnych umów. Z regulaminu pracy schroniska wynika m.in., że w schronisku mogą pracować tylko wolontariusze, którzy mają ważne porozumienia wolontariackie zgodne z aktualnym zarządzeniem kierownika schroniska (dział IV pkt 11 regulaminu). Ponadto z Regulaminu wolontariatu wynika m.in., że do pracy w imieniu i dla schroniska w charakterze wolontariusza może przystąpić wyłącznie osoba spełniająca kryteria (np. wiek, rozmowa kwalifikacyjna, brak przeciwwskazań zdrowotnych do świadczenia pracy na rzecz schroniska) po zawarciu porozumienia (§ 1 ust. 1 i 2 regulaminu wolontariatu).

(akta kontroli str. 524-526)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że na chwilę obecną w schronisku nie ma ludzi wypełniających kryteria sformułowań wolontariatu. Dlatego też nie ma stosownych umów wolontariackich. Owszem przyjeżdżają ludzie przeważnie w weekendy aby wyprowadzać pieski, ale według mojej wiedzy nie wypełniają one zapisów dotyczących wolontariatu, a raczej gości.

(akta kontroli str. 622-629)

Z oświadczeń wolontariuszy wynika m.in., że są wolontariuszami od około 3-4 lat, a głównym zajęciem jest promocja schroniska oraz przebywających tam zwierząt w internecie i poza nim. Wyprowadzają psy na spacer i pracują z psami lęklivymi oraz pomagają przy drobnych zabiegach pielęgnacyjnych. Organizują spacer i zbiorki darowizn na bieżące potrzeby schroniska, zajmują się robieniem zdjęć zwierząt na spacerach, tworzeniem opisów i szukaniem domów, a także weryfikacją tych domów. Przyjeżdżają z różną częstotliwością głównie w weekendy, w miarę posiadanego wolnego czasu.

(akta kontroli str. 678-681)

Wyjaśnienia Prezesa pozostają w sprzeczności ze zgromadzonym materiałem. Z ww. oświadczeń wynika m.in., że schronisko współpracuje od kilku lat z osobami, które przyjeżdżają z różną częstotliwością i m.in. biorą czynny udział w opiece i pielęgnacji oraz innych działaniach podejmowanych przez schronisko. Ponadto w schronisku opracowano regulamin wolontariatu, w którym określono m.in., zadania

i obowiązki wolontariatu oraz wskazano na obowiązek zawarcia porozumienia jak i jego wypowiedzenia.

OCENA CZĄSTKOWA

W schronisku generalnie, poza dostępem do wybiegu z trawnikiem o powierzchni nie mniejszej niż 100 m² i pomieszczeń dla dużych psów, zapewniono wyposażenie we wszystkie elementy infrastruktury określone w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. Zwierzętom przebywającym w schronisku zapewniono całodobową opiekę, w tym w niedziele i święta, jednak osoby nie zostały przeszkolone, a od stycznia 2024 r. nie zatrudniono ani nie zawarto umowy o świadczenie usług z osobą posiadającą wykształcenie w zawodzie technik weterynarii bądź wykształcenie wyższe na kierunku weterynaria lub zootechnika i co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w pracy ze zwierzętami, która odpowiadałaby za przestrzeganie przepisów w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz przepisów o ochronie zwierząt.

W celu zapewnienia zwierzętom opieki weterynaryjnej zawarto umowy z lekarzami weterynarii.

Zwierzętom nie zapewniono odpowiednich warunków karmienia oraz wybiegów lub spacerów nie rzadziej niż 2 razy w tygodniu. W okresie objętym kontrolą wszystkie zwierzęta przyjęte do schroniska odbyły kwarantannę, lecz z naruszeniem przepisów rozporządzenia część zwierząt nie została zaszczepiona lub szczepienie nastąpiło po terminie (8 przypadków z 31 badanych). Zaniechano także poddania zwierząt zabiegom zwalczania pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych (21 przypadków z 31 badanych).

Ponadto schronisko prowadziło działalność polegającą na wylapywaniu bezdomnych zwierząt bez wymaganego zezwolenia na terenie 15 gmin, podczas gdy obowiązek w tym zakresie wynikał z art. 7 ust. 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Mimo wymogu wynikającego z wewnętrznych uregulowań nie podpisano z wolontariuszami żadnych umów czy porozumień.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Zapobieganie bezdomności zwierząt

2.1. Spośród wszystkich zwierząt przebywających w schronisku na koniec kwietnia 2024 r. było 10 psów, które nie zostały wykastrowane / wysterylizowane. W przypadku dwóch (Pajero i Ancel) było to uzasadnione względami zdrowotnymi oraz podjętym leczeniem, w przypadku 6 psów⁴⁵ nie minął jeszcze 8 - miesięczny termin od przybycia do schroniska, a w przypadku pozostałych dwóch psów, które przebywały w schronisku od lipca i maja 2023 r. brak było przeciwwskazań w tym zakresie⁴⁶. Psy przewidziane zostały do zabiegu po 6 maja 2024 r. Jeden z ww. psów został wysterylizowany 9 maja 2024 r., a drugi z uwagi na wyniki badań poddany został leczeniu.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia w schronisku zapewnia się przeprowadzenie kastracji dojrzałych płciowo psów i samic kotów po upływie kwarantanny, a przed upływem 8 miesięcy liczonych od dnia ich przyjęcia do schroniska.

(akta kontroli str. 482-492, 493-495, 497-505, 639-642, 775-776)

2.2. Kontrola prawidłowości oznakowania psów i kotów przyjętych do schroniska⁴⁷ transponderem, zgodnym z normą ISO 11784 "Radiowa identyfikacja zwierząt - Struktura kodowa" i wykorzystującym technologię HDX lub FDX-B oraz umożliwiającym odczytanie danych przez czytnik zgodny z normą ISO 11785 "Charakterystyka protokołu transmisji" (tzw. czipem) oraz wprowadzenia informacji o oznakowaniu do bazy danych zwierząt towarzyszących wraz z podaniem nazwy,

⁴⁵ Dotyczy to psów: Pręga, Vesta, Misiu, Busia, Zuma i Hiacynta.

⁴⁶ Dotyczy to psów: Negra, Lora.

⁴⁷ W oparciu o próbę 21 psów i 10 kotów.

siedziby i adresu schroniska, do którego przyjęto zwierzę (§ 9 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.) wykazała, że:

- wprowadzone zwierzęta zostały oznakowane, lecz nie przestrzegano terminu na dokonanie oznakowania (7 dni od dnia zakończenia kwarantanny), co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 1*;
- informacje o oznakowaniu zwierząt wprowadzone zostały do międzynarodowej bazy danych na stronie: Safe-animal.eu / SAFE-ANIMAL/.

(akta kontroli str. 482-492, 497-505)

2.3. W latach 2023-2024 w schronisku prowadzono wykaz zwierząt przebywających w schronisku, w postaci elektronicznej, który nie zawierał wszystkich wymaganych elementów, o których mowa w § 6 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 2*.

(akta kontroli str. 493-495, 506-508)

2.4. W schronisku prowadzono działania polegające na poszukiwaniu właścicieli dla bezdomnych zwierząt. Prowadzono stronę na portalu społecznościowym OLX oraz na stronie Facebook. Ponadto na stronie internetowej zamieszczone były informacje dotyczące wykazu gmin, z którymi schronisko posiadało podpisane umowy oraz załączone były zdjęcia zwierząt.

W okresie objętym kontrolą (2023-2024 I kw.) adoptowano odpowiednio 108 i 25 zwierząt, w tym 100 i 19 psów oraz 8 i 6 kotów. Ponadto do Fundacji przekazano odpowiednio 28 i 10 zwierząt, w tym 29 psów oraz 9 kotów.

W przypadku wydania zwierząt ze schroniska nie sporządzano wypisów z wykazu zwierząt przebywających w schronisku, o których mowa w § 6 ust. 4 i 5 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 3*.

Do fundacji lub stowarzyszeń trafiały zwierzęta w różnym wieku i w różnym stanie zdrowotnym. Niekiedy odbywało to się na wniosek samych fundacji lub wniosek gmin, z którymi fundacje zawierały porozumienia lub jak, np. w 2023 r. z uwagi na kończącą się umowę z schroniska z Gminą Międzyrzecz w czerwcu 2023 r. przekazano do różnych fundacji i stowarzyszeń dziewięć zwierząt (trzy psy i sześć kotów).

Z protokołów przekazania zwierzęcia pod opiekę wynika m.in., że Fundacja zobowiązuje się do przejęcia zwierzęcia i ponoszenia wszelkich kosztów z tym związanych, zapewnienia zwierzęciu właściwych warunków życia, zapewnienie opieki weterynaryjnej, prowadzenie działań w celu znalezienia docelowego domu dla zwierzęcia, a jeżeli takowy nastąpi do powiadomienia o tym fakcie Schroniska Młodołino sp. z o.o. Ponadto w przypadku przyjęcia psa/kota niedojrzałego płciowo, Fundacja zobowiązuje się do przeprowadzenia zabiegu sterylizacji/kastracji we własnym zakresie i przedstawieniu schronisku stosownego zaświadczenia.

(akta kontroli str. 493-495, 645-677, 711-715, 775-776)

2.5. W 2023 r. prowadzono działania w zakresie promowania zwierząt w schronisku, celem ich adopcji lub składano podziękowania w mediach społecznościowych za zorganizowanie i dostarczenia karmy, zabawek, poduszek, kocy czy legowisk. Z dokumentów wynika m.in., że:

- w dniu 2 czerwca 2023 r. w schronisku gościli uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Człopie,
- w dniu 3 czerwca 2024 r. zorganizowano na terenie schroniska imprezę plenerową na psim pokazie mody oraz mini tor przeszkód dla najmłodszych miłośników wraz z malunkami na dziecięcych twarzach. W spotkaniu uczestniczyła także behawiorystka, która przekazała informacje dotyczące przygotowania do adopcji, odbioru pasa czy kota, pierwszych dni po adopcji i pierwszych problemów, a także pracy nad posłuszeństwem,

- w dniu 24 października 2023 r. w schronisku gościli uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Kaliszu Pomorskim,
 - w dniu 21 listopada 2023 r. w schronisku gościli uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Łasku,
 - w dniu 5 grudnia 2023 r. w schronisku gościli uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Człopie,
- Podczas spotkań przekazywana była informacji o codziennej pracy *schroniska* oraz odbywały się spacer z psami, a na zakończenie uczestnicy otrzymywali medale, naklejki i dyplomy.
- Oprócz zdjęć i opisów psów i kotów zamieszczonych na stronie internetowej *schroniska*, informacje te dostępne są także na platformie OLX w zakładce „Drużyna z Młodolina”.

(akta kontroli str. 407-425)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Mimo obowiązku wynikającego z § 7 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia *schroniska* dla zwierząt z dnia 22 stycznia 2022 r. dwa psy, dla których brak było przeciwwskazań, nie zostały wykastrowane / wysterylizowane. Ww. psy przebywały w *schronisku* od maja i od lipca 2023 r. Z ww. przepisu wynika, że w *schronisku* zapewnia się przeprowadzenie kastracji dojrzałych płciowo psów po upływie kwarantanny, a przed upływem 8 miesięcy liczonych od dnia ich przyjęcia do *schroniska*.

(akta kontroli str. 639-642)

Prezes zarządu ww. sytuację uzasadniał wysokimi kosztami opieki weterynaryjnej w 2024 r.: łącznie zapłacono za leczenie zwierząt znajdujących się w *schronisku* kwotę 69.560,36 zł i w dalszym ciągu pozostaje jeszcze do zapłaty kwota 11.849,43 zł. Ta sytuacja niestety nas w pewnym stopniu zaskoczyła i zmusiła do wnikliwej analizy ponieważ wzrost kosztów jest dosyć znaczny w porównaniu z rokiem ubiegłym. Prezes zarządu wyjaśnił, że po analizie opisanej sytuacji i wzroście kosztów leczenia od miesiąca marca br. wstrzymałem wykonywanie sterylizacji, kastracji, oprócz niezbędnych dotyczących planowanej adopcji, jak również wykonywanie innych zabiegów, ograniczając do niezbędnych dla ratowania życia i zdrowia do momentu spłaty zaległości w płatnościach za leczenie.

(akta kontroli str. 685-688)

W trakcie kontroli NIK, jeden z ww. psów został wysterylizowany w dniu 9 maja 2024 r., a drugi z uwagi na wyniki badań został poddany leczeniu.

2. Mimo obowiązku, w elektronicznym wykazie zwierząt przebywających w *schronisku* brak było wymaganych informacji, o których mowa w § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., tj.:

- wagi aktualizowanej, co najmniej 2 razy w roku,
- informacji o kondycji zwierzęcia w dniu przyjęcia do *schroniska*,
- informacji o okresie kwarantanny zwierzęcia,
- informacji dotyczące przeprowadzonych u zwierzęcia szczepień i zabiegów diagnostycznych, leczniczych i profilaktycznych, w tym dotyczących zwalczania pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych,
- numeru kojca, w którym przebywa zwierzę, aktualizowanego po każdym przemieszczeniu zwierzęcia.

Ww. dane umieszczone były m.in. w papierowej karcie i karcie leczenia, karcie interwencji czy książce zdrowia psa lub kota, a w przypadku braku numeru kojca dane te były w osobnym prowadzonym w programie Excel zestawieniu.

(akta kontroli str. 506-509)

Z wyjaśnień Prezesa Zarządu wynika m.in., że na rynku brak jest gotowych rozwiązań jeżeli chodzi o programy komputerowe dla *schronisk* dla zwierząt. Zmiany wynikające z nowego rozporządzenia zostały zgłoszone do programisty, który jest autorem

naszego programu i cały czas trwają prace mające na celu dostosowanie programu do nowych wymogów. Informuję, iż trwają prace nad dostosowaniem programu do nowych wytycznych wynikających z rozporządzenia z 2022 r.

(akta kontroli str. 622-629)

3. W okresie kontrolowanym w przypadku wydania zwierzęcia ze schroniska nie wydawano go wraz z wypisem z wykazu zawierającego informacje, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3-6 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. Obowiązek w tym zakresie wynikał z § 6 ust. 4 i 5 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 506-509)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że przy wydawaniu zwierzęcia do adopcji standardowo nowy właściciel otrzymywał książeczkę zdrowia, w której były zawarte najważniejsze informacje np. o odbytych szczepieniach, czipowaniu, kastracji, bądź sterylizacji, a jeżeli zwierzę przechodził jakieś choroby, czy też był w trakcie leczenia była dołączana cała historia leczenia. Niestety na rynku brak jest gotowych rozwiązań jeżeli chodzi o programy komputerowe dla schronisk dla zwierząt. Zmiany wynikające z nowego Rozporządzenia zostały zgłoszone do programisty, który jest autorem naszego programu i cały czas trwają prace mające na celu dostosowanie programu do nowych wymogów.

(akta kontroli str. 622-629)

OCENA CZĄSTKOWA

W schronisku oprócz jednego psa z 31 objętych kontrolą przeprowadzono kastrację/sterylizację, zarejestrowano je w prowadzonym wykazie zwierząt przebywających w schronisku i oznakowano, przy czym prowadzony wykaz nie zawierał wszystkich danych wymaganych rozporządzeniem w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r. Informacje o oznakowaniu zwierząt wprowadzono do ogólnodostępnej bazy danych zwierząt towarzyszących Safe-Animal. Mimo obowiązku wynikającego z rozporządzenia w przypadku wydania zwierzęcia ze schroniska nie sporządzano wypisów z wykazów.

W okresie objętym kontrolą określono zasady adopcji zwierząt przebywających w schronisku, podejmowano skuteczne działania polegające na poszukiwaniu dla nich nowych właścicieli, organizowano spotkania lub zamieszczano w mediach społecznościowych informacje o możliwości adopcji.

OBSZAR

3. Finansowanie oraz rozliczenie zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2023-2024 (I kw.) koszty związane z prowadzeniem schroniska⁴⁸ wyniosły odpowiednio 1.092,7 tys. zł i 393,3 tys. zł, a dzienny koszt utrzymania jednego zwierzęcia w tym okresie wynosił odpowiednio 19,24 zł i 27,01 zł.

Na wyżywienia wydatkowano w 2023 r. - 131,4 tys. zł, a w I kw. 2024 r. - 45,1 tys. zł. Koszty sterylizacji/kastracji wynosiły odpowiednio: 28,4 tys. zł i 5,7 tys. zł, a koszty znakowania zwierząt: 5,5 tys. zł i 1,2 tys. zł. Natomiast na szczepienia i opiekę weterynaryjną wydano 104,9 tys. zł i 84,9 tys. zł. Najwyższe kwotowo koszty dotyczyły wynagrodzeń i wyniosły odpowiednio: 543,3 tys. zł i 149,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 496)

Odnosnie wzrostu kosztów opieki weterynaryjnej i szczepień Prezes Zarządu wyjaśnił, że *niestety koszty leczenia weterynaryjnego wyniosły nas za trzy miesiące tego roku ~60.000 zł. Są to koszty niezależne od schroniska.*

Odpowiadając na to pytanie czy koszty oddanych pod opiekę zwierząt odpowiadały potrzebom, czyli racjonalnemu kosztowi utrzymania zwierzęcia w schronisku informuję, że jak najbardziej, a czy było to realne za stawki określone w umowach to w obliczu zmieniających się ciągle warunków na rynku, stały wzrost kosztów prowadzenia schroniska, inflacji, braku możliwości renegocjacji stawek zawartych

⁴⁸ Koszty sterylizacji i kastracji, szczepienia i opieka nad zwierzętami, koszty transportu zwierząt, wynagrodzenia z pochodnymi, materiały biurowe, media, koszty remontów.

w umowach to niestety z roku na rok się nie bilansują. Widać to, aż nadto w przedstawionych Państwu specyfikacjach.

(akta kontroli str. 685-688)

W 2023 r. 14 gmin⁴⁹ powierzyło ww. podmiotowi (Spółce) opiekę nad bezdomnymi zwierzętami wraz z innymi zadaniami, np. odławianie/wyłapywanie bezdomnych zwierząt, sterylizację/kastrację zwierząt, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt lub usypianie ślepych miotów. Od stycznia 2024 r. zadania te realizowane były w odniesieniu do 15 gmin⁵⁰. Ponadto w kwietniu 2024 r. schronisko podpisało umowy z kolejnymi dwoma gminami⁵¹.

W przypadku umowy z jedną z gmin schronisko naruszyło postanowienia umowy w zakresie pobierania opłat adopcyjnych, co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 1.

Ponadto wbrew zapisom Regulaminu pracy schroniska (Dział X pkt 1 regulaminu) pobierana była od osób adoptujących zwierzęta opłata w wysokości 100 zł, podczas gdy z regulaminu wynika m.in., że adoptujący pokrywa jedynie koszty szczepienia na choroby zakaźne w wysokości 50 zł. Ponadto opłata za szczepienie w jednym przypadku pobrana została dwa razy, raz od gminy i raz od osoby adaptującej psa. co opisano szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 1.

(akta kontroli str. 144-327, 537-539)

3.2. W ramach dostosowania obiektów schroniska do obowiązujących wymagań wynikających z rozporządzenia z dnia 22 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schroniska dla zwierząt, w 2023 r. wydatkowano na remonty 72,6 tys. zł, a na modernizację obiektów, inwestycje i zakupy inwestycyjne 88,2 tys. zł. W I kw. 2024 r. kwoty te wyniosły odpowiednio 11,3 tys. zł i 66,8 tys. zł. Na początku kwietnia br. rozpoczęto budowę nowych kójców dla dużych psów. Przywieziono i złożono betonowe elementy ogrodzenia, słupki betonowe, płyty betonowe ażurowe, elementy metalowe z wejściami/furtkami, blachodachówkę, panele ogrodzeniowe oraz deski na dach i podłogę, krokiew i słupki drewniane.

(akta kontroli str. 496, 630-632)

W trakcie kontroli zawarte zostały trzy umowy z gminami, w których w ramach wykonywania obowiązków z należytą starannością oraz dbając o dobrostan i stałe usprawnienia infrastruktury zgodnie z wymogami i obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa, zamieszczono następujące postanowienia:

- a) Umowa z Gminą Witnica⁵²: Gmina w celu prawidłowego wykonania zadania w terminie do 10 dni zapłaci na rzecz schroniska jednorazową opłatę w wysokości 12 tys. zł netto plus podatek VAT na przygotowanie miejsc przetrzymywania zwierząt zgodnie z obowiązującymi standardami w myśl obowiązków wynikających z rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r., za okres od 1 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. W terminie do 10 dni od podpisania umowy Gmina uiści stałą opłatę za całodobową gotowość do podjęcia działań zleconych za pół roku w wysokości 5 tys. zł netto plus podatek VAT za okres od 1 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Ponadto w terminie do 10 stycznia 2025 r. Gmina wpłaci jednorazową roczną opłatę w wysokości 6 tys. zł netto plus podatek VAT na utrzymanie miejsc przetrzymywania zwierząt zgodnie z obowiązującymi standardami określonymi w ww. rozporządzeniu za okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r.;
- b) Umowa z Gminą Przytoczna⁵³: Gmina w celu prawidłowego wykonania zadania zapłaci na rzecz schroniska jednorazową opłatę w wysokości 12 tys. zł netto plus

⁴⁹ [1] Gmina Bierzwnik, [2] Gmina Bogdaniec, [3] Gmina Człopa, [4] Gmina Deszczno, [5] Gmina Dobiegniew, [6] Gmina Kalisz Pomorski, [7] Gmina Lipiny, [8] Gmina Lubieszyn, [9] Gmina Lubrza, [10] Gmina Międzyrzecz, [11] Gmina Rzepin, [12] Gmina Santok, [13] Gmina Sulęcín, [14] Gmina Trzciel.

⁵⁰ [1] Gmina Bierzwnik, [2] Gmina Bogdaniec, [3] Gmina Człopa, [4] Gmina Deszczno, [5] Gmina Dobiegniew, [6] Gmina Dolice, [7] Gmina Kalisz Pomorski, [8] Gmina Lipiny, [9] Gmina Lubieszyn, [10] Gmina Lubrza, [11] Gmina Mirosławiec, [12] Gmina Rzepin, [13] Gmina Santok, [14] Gmina Sulęcín - do 29 lutego 2024 r., [15] Gmina Trzciel.

⁵¹ Gmina Witnica i Gmina Przytoczna.

⁵² Umowa nr WI.272.33.2024 z 18 kwietnia 2024 r. zawarta na okres od 1 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2025 r.

⁵³ Umowa z 22 kwietnia 2024 r. zawarta na okres od 1 maja 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

podatek VAT na przygotowanie miejsc przetrzymywania zwierząt zgodnie z obowiązującymi standardami w myśl obowiązków wynikających z *rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.* Ponadto przy podpisywaniu umowy Gmina uiszcza stałą opłatę za całodobową gotowość do podjęcia działań zleconych za cały rok w wysokości 10 tys. zł netto plus podatek VAT;

- c) Umowa z Gminą Skwierzyna⁵⁴: Gmina w celu prawidłowego wykonania zadania zapłaci na rzecz schroniska jednorazową opłatę w wysokości 12 tys. zł netto plus podatek VAT na przygotowanie miejsc przetrzymywania zwierząt zgodnie z obowiązującymi standardami w myśl obowiązków wynikających z *rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.* Ponadto przy podpisywaniu umowy Gmina uiszcza stałą opłatę za całodobową gotowość do podjęcia działań zleconych za 7 miesięcy w wysokości 5,8 tys. zł netto plus podatek VAT.

(akta kontroli str. 695-700, 701-706, 732-736)

3.3. Zgodnie z podpisaną w dniu 4 maja 2023 r. umową z Gminą Rzepin⁵⁵ do zadań Schroniska Młodolino sp. z o.o. należało m.in.:

- przyjmowanie interwencji zgłoszonych przez Zamawiającego, a następnie podjęcia w terminie do 24 h od zgłoszenia, akcji wylapania i transportu do schroniska bezdomnego zwierzęcia (pies, kot), do interwencji należy posługiwać się urządzeniami i środkami niestwarzającymi zagrożenia dla życia i zdrowia zwierząt oraz niezadającymi cierpień odławianym zwierzętom;
 - odebranie zwierząt wcześniej pochwyconych i przetrzymywanych w pomieszczeniach wskazanych przez Zamawiającego w terminie 12 h od zgłoszenia;
 - szukania chętnych i oddawania zwierząt do adopcji;
 - przyjęcie do schroniska i utrzymywanie w odpowiednich (określonych obowiązującymi przepisami) warunkach pochwyconych zwierząt do czasu adopcji lub koniecznego uśpienia (w przypadku zwierząt niebezpiecznie agresywnych oraz chorych, których utrzymanie przy życiu wiązałoby się z cierpieniem), w tym objęcie dostarczonych zwierząt całodobową opieką polegającą na zapewnieniu: pomieszczenia (kojca), wyżywienia min. dwa razy dziennie odpowiednią karmą, stałego dostępu do wody; co opisano szerzej w obszarze 1, w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*;
 - wykonywanie wymaganych prawem szczepień profilaktycznych, zabiegów sterylizacji/ kastracji/ uśpienia ślepych miotów, znakowanie (chipowanie) przyjętych zwierząt;
 - prowadzenie strony internetowej z wizerunkami przetrzymywanych zwierząt, podejmowanie działań zachęcających do ich adopcji;
 - zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem bezdomnych zwierząt;
 - uczestniczenie w akcjach porządkowych (wylapywania zwierząt) organizowanych przez Zamawiającego;
 - prowadzenie profilaktyki zdrowotnej: odrobaczenie (przynajmniej raz na pół roku) i zabezpieczenie zwierząt przed pasożytami zewnętrznymi m.in. pchłami, kleszczami (min. dwa razy w roku) w trakcie pobytu w schronisku, wykonywanie szczepień profilaktycznych przeciw chorobom zakaźnym (raz na 2 lata) oraz przeciw wściekliźnie (raz w roku);
- wykonywanie zabiegów weterynaryjnych niezbędnych do ratowania życia lub zdrowia zwierzęcia zleconych przez lekarza weterynarii, w tym także wykonywanie

⁵⁴ Umowa nr 156/RK/2024 z 8 maja 2024 r. zawarta na okres od 1 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

⁵⁵ Umowa nr 42/2023 na okres od 4 maja 2023 r. do 3 maja 2024 r. z możliwością jej przedłużenia na dalszy czas określony.

innych specjalistycznych zabiegów weterynaryjnych zaleconych przez lekarza po uzgodnieniu z zamawiającym.

Za wykonane ww. usługi określono następujące wynagrodzenie:

- 1,47 zł / km netto + 23% VAT - za przejechane kilometry w czasie interwencji, za którą uważa się wyłapywanie zwierzęcia, wyjazd do wypadków z udziałem zwierzęcia, przewóz zwierząt, odbiór i przywóz zwłok zwierzęcia;
- 142,69 zł + podatek 23% VAT - za czas trwania interwencji, wyłapywanie i przewóz zwierzęcia - za godzinę bez względu na ilość pochwyconych zwierząt;
- 177,66 zł netto plus 8% VAT (191,87 zł brutto) - opłata za przyjęcie zwierzęcia do schroniska w skład której wchodzi: [1] przegląd zwierzęcia przez lekarza weterynarii - 36,10 zł netto, [2] szczepienie przeciwko wściekliznie - cena urzędowa 30,10 zł netto, [3] odrobaczenie - 15,65 zł netto, [4] odpchlenie - 41,65 zł netto, [5] szczepienie p-k chorobom zakaźnym - 54,16 zł netto;
- 17,89 zł netto za dobę + 23% VAT, 22,01 zł brutto za dobę - za pobyt zwierzęcia (psa, kota) w schronisku (do ceny wliczony jest koszt utylizacji odchodów). O ile w czasie 14 dni kwarantanny nie znajdzie się właściciel psa lub kota;
- 324,07 zł netto + 8% VAT, 350 zł brutto za sterylizację suki;
- 195,00 zł netto + 8% VAT, 210,60 zł brutto za sterylizację kotki;
- 203,70 zł netto + 8% VAT, 220,00 zł brutto za kastrację psa;
- 101,85 zł netto + 8% VAT, 110,00 zł brutto za kastrację kocura.

W przypadku transportu zwierzęcia z innego schroniska bądź do innego schroniska, opłaty określone zostały jak za przejechane km oraz za czas trwania interwencji.

Natomiast w przypadku zabiegów weterynaryjnych niezbędnych do ratowania życia lub zdrowia zwierzęcia, które zostały zalecone przez lekarza weterynarii, rozliczenie nastąpi według rzeczywiście poniesionych kosztów, a w przypadku innych specjalistycznych zabiegów, mających na celu poprawę zdrowia, a tym samym jakości życia zwierzęcia będą każdorazowo uzgadniane z gminą.

Stosownie do zapisów umowy rozliczenie za wykonane usługi będzie następowało za każdy miesiąc, a zapłata za wykonane usługi nastąpi na podstawie prawidłowo wystawionej i dostarczonej do gminy faktury VAT wraz z załącznikami za wykonane usługi wystawionej przez schronisko z terminem płatności wynoszącym 14 dni od dnia przedłożenia faktury.

W przypadku rozwiązania umowy lub jej wygaśnięcia zwierzęta zostaną odebrane lub pozostaną w schronisku na koszt gminy wg obowiązujących cen przez okres do trzech miesięcy.

W umowie określono kary umowne zarówno w przypadku naruszenia postanowień przez gminę, jak i schronisko.

W 2023 r. schronisko zafakturowało wykonane usługi na łączną kwotę brutto 96,6 tys. zł, a w I kw. 2024 r. na 32,5 tys. zł brutto.

Analiza dokonanych rozliczeń pomiędzy schroniskiem a Gminą Rzepin wykazała, że schronisko prawidłowo i terminowo naliczało opłaty za pobyt i usługi weterynaryjne, w tym za szczepienia i odrobaczenia.

(akta kontroli str. 282-286, 482-492, 643-644)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. W 12 przypadkach na 14 zbadanych umów adopcyjnych pobrano opłaty od osób adoptujących bezdomne zwierzęta ze schroniska, co było działaniem niezgodnym z:
a) regulaminem pracy schroniska (Dział X pkt 1 regulaminu). W 8 na 14 przypadków pobrana została opłata na rzecz schroniska (opisana na KP jako opłata adopcyjna) w wysokości 100 zł, podczas gdy w regulaminie wpisano, że:

1. Osoba adoptująca bezdomne zwierzę ze schroniska nie uiszcza opłaty adopcyjnej na rzecz schroniska. Adoptujący pokrywa jedynie koszty szczepienia na choroby zakaźne w wysokości 50 zł.

2. Opłata na rzecz schroniska jest uiszczana w przypadku gdy właściciel pozostawi zwierzę bez opieki i zgłosi się po jego odbiór.

3. W szczególnych przypadkach można odstąpić od pobierania opłaty za wydane zwierzę.

b) zapisami umowy zawartej z Gminą Dobiegniew, która w § 2 ust. 12 i § 7 ust. 6 umowy na 2023 r. i 2024 r. postanowiła m.in., że Wykonawca⁵⁶ nie będzie pobierał od nowych opiekunów opłat za przyjęcie psa do adopcji. W czterech przypadkach⁵⁷ pobrane zostały opłaty adopcyjne w wysokości 100 zł (dowód wpłaty - pokwitowanie, w treści podano opłata adopcyjna).

(akta kontroli str. 4-11, 181-204, 537-539, 674-675, 776-787)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że nastąpiło przekłamanie, którego jeszcze nie skorygowano a niebawem zostanie to zrobione, a mianowicie regulamin pracy schroniska jest nieaktualny i pozostał po poprzedniej firmie. Ponadto wspomniana w pytaniu opłata nie jest zawsze pobierana, a jeżeli już, to jest to dobrowolny datek na schronisko. Niezwłocznie to zostanie skorygowane.

(akta kontroli str. 622-629, 737-738)

OCENA CZĄSTKOWA

Z naruszeniem wewnętrznych uregulowań oraz postanowień umów zawartych z gminą, schronisko pobierało nielegalne opłaty od nowych opiekunów. Ponadto nie zapewniło wyżywienia dwa razy dziennie, podczas gdy obowiązek w tym zakresie wynikał z umowy.

Schronisko prawidłowo, naliczało opłaty za pobyt i usługi weterynaryjne, w tym za szczepienia i odrobaczenia.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, a także działaniami podjętymi w toku kontroli w celu ich wyeliminowania, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Podjęcie działań w celu uregulowania odławiania zwierząt prowadzonego przez schroniska, na terenie gminy, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Prowadzenie wykazu dla wszystkich zwierząt przebywających na terenie schroniska
3. Zapewnienie dużym psom powierzchni minimalnej stosownie do wymagań załącznika do rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.
4. Podjęcie działań w celu zapewnienia wybiegu o powierzchni zgodnej z rozporządzeniem z dostępem do trawnika.
5. Systematyczne dokonywanie dezynsekcji pomieszczeń, nie rzadziej niż raz na miesiąc.
6. Zapewnienie karmy i stałego dostępu do wody spełniającej wymagania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
7. Karmienie zwierząt zgodnie z postanowieniami zawartych umów bądź porozumień.
8. Podjęcie działań zapewniających wyjście na wybieg lub spacer dla wszystkich psów, nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu.
9. Zapewnienie opieki przez osoby przeszkolone w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz przepisami o ochronie zwierząt.

⁵⁶ Schronisko Młodolino sp. z o.o.

⁵⁷ W 2023 r. pobrano jedną opłatę: Umowa adopcyjna nr 126/23. Dowód wpłaty - opłata adopcyjna: 100 zł, a w 2024 r. pobrano trzy opłaty:

Umowa adopcyjna nr 18/2024 r. Dowód wpłaty - opłata adopcyjna: 100 zł.

Umowa adopcyjna nr 24/2024 r. Dowód wpłaty - opłata adopcyjna: 100 zł.

Umowa adopcyjna nr 27/2024 r. Dowód wpłaty - opłata adopcyjna: 100 zł.

10. Zatrudnienie bądź zawarcie umowy o świadczenie usług z osobą posiadającą wykształcenie w zawodzie technik weterynarii bądź wykształcenie wyższe na kierunku weterynaria lub zootechnika i co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w pracy ze zwierzętami, która będzie odpowiadała za przestrzeganie przepisów w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz przepisów o ochronie zwierząt.
11. Dokumentowanie zapewnienie zwierzętom odpowiedniej opieki weterynaryjnej i kontroli stanu zdrowia.
12. Szczepienie psów przeciwko wściekliznie nie rzadziej, niż co 12 miesięcy.
13. Systematyczne zwalczania pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych.
14. Uregulowanie zakresu i formy przebywania na terenie schroniska przez wolontariuszy.
15. Terminowe działania w zakresie sterylizacji/ kastracji zwierząt.
16. Prowadzenie elektronicznego wykazu zwierząt przebywających w schronisku, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.
17. Sporządzanie wypisu z wykazu zwierząt przebywających w schronisku w celu wydania go wraz ze zwierzęciem osobie adoptującej psa lub kota.
18. Podjęcie działań w celu uregulowania lub zaniechania pobierania ewentualnych opłat za usługi w schronisku.
19. Zaniechanie pobierania opłat od mieszkańców w przypadku adopcji z terenu Gminy Dobiegniew.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 24 maja 2024 r.

Kontroler

Dariusz Obierzyński
główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
podpis

.....
podpis

